

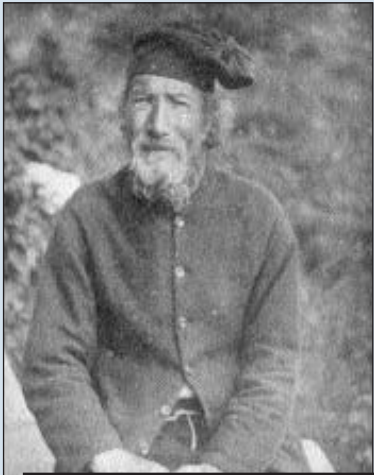
**Føroysk
kirkjufólk á
Filippinunum**

**Grønlandstíðindi
frá Kára við Stein**

Síða 23

**Gamlar
Havnarmyndir**

Carolina Heinesen
greiðir m.a. frá, tá
gamli Rubek, f. 1816,
datt í lýsipottin.

Síða 11-12 & 17-18

Søgan um "Vesturhavið Blíða"

Síða 3-7

**Um høgtíðina hittust 32 av manningini á "Vesturhavinum Blíða",
sum var fyrsti stállínubáturin í 1956. Vit hava søguna um hetta
søguliga skip og hesa søguligu manning!**

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
lúnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagata 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Alarmur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjónvarpansni
Atgongdskontrolli
Trygdarráðgeving

211 112

Tín trygd
fyri tryggjeika

Flúgving í 1962

Síða 8-9

Nú landfast er til Vágarnar, kunnu vit við myndum greiða frá,
hvussu tað var at flúgva fyri 40 árum síðani.

Landsfundurin hjá Føroya Fiskimannafelag

Síða 13-16

Við orðum og myndum verður greitt frá landsfundinum hjá FF.

**KÖLI- OG
FRYSTIÚTBÚNAÐUR**
- ráðgeving, sála og tænasta

- Handilskøliútbúnaður
- Skipskøliútbúnaður
- Køliútbúnaður til
flakavirki
- Ísvirki
- Klímaanlegg
- Reeferkøl

Løggilt kølivirki

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 - 100 Tórshavn
Tel 35 12 20 - Fax 35 12 30
e-mail: lm@lm.fo - www.lm.fo

P/F Højgaards Handilsvirki

Timburdeildin

Tlf. 447272 Fax 447298 E-mail: timbdeild@hojgaards.fo

Amboðsdeildin

Tlf. 447580 Fax 447977 E-mail: ambdeild@hojgaards.fo

Møbladeildin

Tlf. 449580 Fax 447977 E-mail: moblar@hojgaards.fo

Deild C

Tlf. 447276 Fax 447976 E-mail: deildc@hojgaards.fo

Timburhandilin í Fuglafirði

Tlf. 444126 Fax 444426 E-mail: ftf@hojgaards.fo

WWW.HOJGAARDS.FO

AMBOÐS
DEILDIN

MØBLA
DEILDIN

DEILD C
KLÆÐIR

TIMBUR
DEILDIN

"Vesturhavið Blíða"

- ein partur av okkara fiskivinnusøgu

Sunnudagin millum jóla og nýggjárs, 29. desember, var ein forvitnislig samkoma í hølunum hjá Kongshavnar Kvinnufelag á Glyvrum. Teir, sum vóru savnaðir henda dagin, vóru 32 av

gomlu manningini á "Vesturhavið Blíða", sum fingi eitt gott høvi til at prátta um "gamlar dagar", tá teir vóru við at skapa fiskiveiðusøgu Føroya.

Nú kann tað vera, at "Vesturhavið Blíða" ikki sigur teimum ungu í dag nakað serligt. Men soleið is var tað ikki fyri gott 40 árum síðani, og skal her verða tikið aftur í henda týðningarmikla partin av okkara fiskiveiðusøgu.

"Vesturhavið Blíða" var fyrsta stállínuskipið, og kom tað til Føroya seinast í 1956, og var hetta ein søgulig hending í nútíðar fiskiveiðusøgu.

Kravið um endurnýgging av fiskiskipaflotanum

Um vit fara aftur til fyrra partin av 50-unum, var føroyski fiskiflotin í einum vánaligum standi. Aftaná kríggið høvdu vit fingið ein hóp av gomlum koltrolarum, serliga út Bretlandi. Hesir høvdu skapað framburð fyrstu tíðina. Men sum frá leið versnaðu tíðir og umstøður, og teir flestu fóru á húsagang og vórðu seldir sum gamalt jarn.

Eftir vóru sera fá góð skip, og vóru tað serliga trolarar, sum gjordust álit-ið í flotanum. Meginparturin av flotanum var gamlar sluppir, sum illa kundu geva fiskimonnum eina brúkiliga úrtøku.

Hetta var ikki minst undirstrikað av teimum stóru verkføllunum hjá fiskimonnum, serliga í 1953 og 1954.

Slagorðið og kravið var "endurnýgging av fiski-flotanum". Samstundis fór ein stóur partur av føroyskum fiskimonnum til Íslands at fiska. Íslendingum tørvaðu fiskimenn og føroyingum skip, so hetta hóskaði væl saman, og vit kundu loysa trupulleikar hjá hvørjum øðrum. Tískil vóru upp til 1400 føroy-skir fiskimenn árliga í Íslandi í 50-unum.

Hetta kundi tó bert vera ein bráðfeingis loysn. Føroyskir fiskimenn máttu fáa egin skip at fara við, og her máttu takast politisk stig. Hetta varð gjørt við í 1955 at seta á stovn Færøernes Real-kreditinstitut, Realurin, sum skuldi veita fígging til ein nýggjan fiskiflota. Eitt úrslit av hesum var, at vit í fyrsta umfari fingi brúktar, men góðar trolarar. Ein tann kendasti av hesum mundi vera "Fiskanes".

Stig til at byggja línuskip

Men so tóku Højgardsmenninir á Toftum stig til

at byggja eitt línuskip, og var hetta "Vesturhavið Blíða", sum kom til Føroya um jóltíðir í 1956, og var hetta byrjanin til "línubátaepokuna" her á landi.

Hjá teimum fiskimonnum, sum høvdu verið við slupp, var "Vesturhavið Blíða" villasta luksus, sum hugsast kundi. Umborð á sluppunum kundu búgva 12 mans í lugarinum. Her var eisini matgjørt og etið. Matgerðin fór fram á kolkomfýri. "Sanitera" útgerðin var eingin. WC var ein spann ella sjálv hekk-an.

Nú vóru ikki fleiri enn 4 til 6 mans í hvørjum kamari. Teir 18 dekkararnir búðu har frammi í fyra kømrum. Teir høvdu eisini eitt felags wc og baðirúm. Yvirmenninir búðu har afturi undir nakað betri umstøðum. Har vóru 7 mans til eitt wc.

Etið var í eini nossligari messu har afturi, og matgjørt varð í eini serligari gallu við allari nútímans útgerð.

Av aðrari ævintýrkendari útgerð var sjálvstýrari. Tað gamla var, at menn skiftust um at ganga róður-tørn eina tíma í senn. Nú kundu menn siggja, hvus-

su rattið av sær sjálvum snaraði aftur og fram. Tað var sett til ein motor, sum buldraði hvørja ferð, hann fór í gongd. Tí var hann av manningini kall-aður "tarvurin".

Og so hevði skipið radara, so tað kundi "siggjast" nógvar fjórðingar fram, sjálvt í tjúkkasta mjørka. Tað verður sagt, at reiðar-in ikki hevði hug at nýta ta stóru upphædd, sum tá var talan um til slíkt "luksus". Men skiparin segði, at vildi reiðarin ikki, so skuldi hann sjálvur gjalda fyri radaran. So langt kom tað ikki.

Men einki fæst fyri einki. Og prísurin fyri ein slíkan línubát kundi fáa fólk at øtast. Hann var úti ímóti eini heilari millión! Samstundis sum ein "góð" slupp kundi keypast fyri kr. 60.000!

Tað var sjálvsagt ein dreymur hjá einum og hvørjum fiskimanni, ikki minst teimum ungu, at sleppa við einum línubáti. Men hetta var ikki hvørjum manni beskorið. Tí ein ella bert fáir av hesum bátum gjordi lítlan mun, tørvurin var jú stórur. Og tað vóru bert teir útvaldu, sum kundu fáa ein slíkan kjans sum

hendan. Og teir, sum sluppu við, vóru mettir sum "hetjur" í síni bygd. At hugsa sær at sleppa við línubáti!

Her skal til stuttleika sigast frá, hvussu Osmundur Justinussen, sum er lorvíkingur, hevur upplivað hetta. Eitt kvøldið bankar uppá, og Jákup Andreas stendur í hurðini. Ørindini hjá honum var at fáa pápa Osmund, Tummas í Garði - teir kendust væl, at seta seg yvir um til Klaksvíkar, hagani hann skuldi fara við skipi til Noregs í samband við byggingina av "Vesturhavinum Blíða". Osmundur, sum tá var 14-15 ára gamal, bønaði pápa sín um at biðja Jákup Andreas lova honum við sum kokkadrong!

Stór framstig, men...

Víst vóru línubátarnir stór framstig, men "Vesturhavið Blíða" var jú tann fyrsti av nógvum línuskipum. Her vóru vansar, sum vóru rættaðir seinni.

Hargarð Tvørfoss minnist fyrsta túrin hann var við "Vesturhavinum". Teir fóru til Ný Foundland, yvir á Flemish Cap. Skipið hevði bara frostgoymslu til 12 tons av agni, so teir

máttu hava ein heilan kubba í lastini til agn. Tá ið teir so vóru komnir til fiskari var agnið í lastini longu byrja at blotna. Hetta agnið mátti brúkast fyrst, áðrenn sett varð á frystilastina. Teir stóðu og egndu upptinaðan høggu-slokk í einar 10-14 dagar. Tá vóru hendurnar ógvuliga illa farnar. Teir fingi onki vatn at vaska sær í. Kranin bleiv stongdur, tá teir fóru frá landi í Føroyum, tí vatngoymslan var eisini avmarkað. So tað teir høvdu at bloyta fingrarnar við, var at pissa í lógvarnar.

Seinni fingi skipini vatngerara, so man fekk vaska sær. Somuleiðis hjálpti tað ómetaliga nógv uppá hendurnar, tá byrjað varð at egna í gummihandskum.

Við flest øllum skipum brúktu teir tað, at tað varð gingið vakt og mennirnir skiftu, arbeiddu eina vakt á dekkinum, eina í skúrinum.

Við "Vesturhavinum" var tað ikki soleiðis, tað vóru tveir menn, sum skiftust um at standa við rulluna og draga frá, ein avhøvdaði, fyra flaktu, ein ella tveir í lastini, restin av dekkarunum stóðu og

Jákup Andreas Vang var føddur á Glyvrum 21. juli 1914, sonur Martin Vang í Kálvbúsinum á Glyvrum og Sunnuvu, f. Nielsen, ættað úr Sumba.

Sum flestu dreingir tá í tíðini fór Jákup Andreas til skips, tá hann var konfirmeraður. Fyrsta árið var 1929 við "William Martin", sum Dánjal Petur Højgaard í Rituvík átti og fordi, og hann var 2 ár við Dánjal Peturi. Síðan fiskaði Jákup Andreas við "Energy" av Tvøroyri við Jens Knudsen av Vollarum á Glyvrum, við "Bearnaise" og "Sannu" við Napoleon av Glyvrum, við "Guiding Star", sum Mourits Niclassen á Glyvrum átti og fordi og við "Columbus" av Toftum, sum Rasmus Jobansen av Strondum fordi.

Krígssárinu var hann við "Littlu Emmu" og "Lizzie", men róði tó mesta partin av hesum tíðarskeiði út við egnum báti og tey seinru árinu sum formaður á motorbátinum "Jensiu", sum teir á Oyrunum á Toftum áttu.

Veturin 1945/46 gekk Jákup Andreas á Sjómansskúlanum í Havn og tók skiparaþrógv í februar 1946. Sama ár var hann skipari á "Galateu" hjá Símoni á Høgabóli og árinu 1947 til 1956 fordi hann sluppina "Columbus" hjá D.P. Højgaards Eftf. á Toftum til ísfiska-, saltfiska- og sildaveiðu. Veturin 1948/49 gekk hann á Sjómansskúlanum at læra longdina og tók prógv við á vári 1949.

Tað var í hesum tíðarskeiði, at Jákup Andreas í Kálvbúsinum gjordist ein av okkara kendastu skiparum. Tá D.P. Højgaards Eftf. fóru undir endurnýggjanina av fiskiskipaflotanum, var Jákup Andreas ein av teimum, ið roknað varð við, sum kundi dríva hesi skip. Miðskeiðis í fimtiár-

unum varð hann tí saman við øðrum monnum frá reiðarínum sendur til Noregs at kanna nýggju skipasniðini, ið tá vóru komin fram, og í 1956 lat reiðaríið byggja "Vesturhavið Blíða" á Hatlø Skipasmiðju í Ulsteinsvik í Noregi, og eyðsæð var, at Jákup Andreas varð skipari. Hetta var fyrsta stállínuskipið, sum varð bygt til Føroya. Báturin kom bigar beint fyri jól 1956 og fór til fiskiskap í januar 1957. Men áðrenn teir fóru út, vóru teir við til at bjarga manningini á íslenska trolaranum "Góðanes", sum 3. januar 1957 sigldi á land á Flesjunum.

Fyrsta árið við "Vesturhavinum Blíða" gekst hampiliga væl við fiskiskapinum, bóast ymiskar byrjunartrupulleikar vóru at dragast við. Men tey fylgjandi árinu gekst avbera væl. Árinu 1958, 1959 og 1960 fekk Jákup Andreas frá Føroya Landsstýri heiðursmerkið "Fyri búis og heim" fyri stóra og væl hagreidda veiðu.

Í 1961 fór Jákup Andreas at føra nýggja línuskipið "Columbus", sum sama reiðari lat byggja í Fraklandi. Hetta skipið var enn betur nýtiligt til línuveiðu enn tað fyrra, og hann fordi "Columbus", til báturin varð seldur til Vestmanna í 1975.

Jákup Andreas doyði 2. mars 1980, bert 65 ára gamal. Hann var giftur við Sannu, sum er ættað úr Hoygarðinum á Toftum. Hon varð roknað at vera eitt konubrot, hvørs stuðul Jákup Andreas ikki hevði kunnað verið fyri uttan. Børn teirra eru Lena, sum býr í Havn, og Martin og Sunnvar, sum búgva á Glyvrum.

Her er partur av gomlu manningin á "Vesturbavinum Blíða" avmyndað uttanfyri búsin hjá Kongshavnar Kvinnufelag á Glyvrum. Har ikki annað er tilskilað, eru menninir av Glyvrum ella har á leið.

Byrjað verður við at nevna menninir frá vinstru í fremstu røð, samstundis sum víst verður til nakrar, sum standa beint aftanfyri teir, sum standa fremst:

Hans Marius Nielsen, Joen Jacob Johannesen, Söldarfjørð, beint aftanfyri Hans Marius, Jógvan Weihe, Söldarfjørð, Hargarð Tvørfoss, Norðragøtu, Harry Hansen, Toftir, beint aftanfyri t.b. fyri Hargarð, Tórir Mikkelsen, Syðrugøtu, beint aftanfyri t.b. fyri Harry, Sjúrdur Lómstein, Syðrugøtu, Ingvarð Poulsen, Skáli, beint aftanfyri Sjúrd, Leivur Justinussen, Hilmar Jacobsen, Syðrugøtu, beint aftanfyri Leiv, Hans Martin Tausen, Argir, beint aftanfyri t.b. fyri Leiv, Bjarni Hansen, Petur á Roykheyggi beint aftanfyri Bjarna, Henry Jarnskor, Norðragøtu, Hentzar Anthoniussen, Morskranes, Hermod Magnussen, Amon Djurhuus, Söldarfjørð.

Annað rað frá í erva t.v.

Martin Magnussen, Herman Mørkøre, Eiði, Ásmund Hansen, Syðrugøtu, Ingálur Hansen, Norðragøtu, Hanus Hammer, Eiði, beint aftanfyri Jóhannes Tausen, Jóhannes Tausen, Sámal Knudsen, í reyðum jakka, Eli Johannesen, Sandi, Hans David Gregersen, Syðrugøtu. Beint frammanfyri Hans David eru Jack Højgaard, Toftir, og Samson Mikkelsen, Syðrugøtu.

Aftasta rað frá vinstru:

Evald Mikkelsen, Syðrugøtu, Viggo Hansen, Martin Juel Jarnkor, Norðragøtu, Martin Vang, sonur Jákup Andreas, og Brynjálur Ellingsgaard, Eiði, aftanfyri Samson.

Myndatakari: Torleif Johannesen.

engdu. Frívaktin lagaði seg mest eftir, hvussu tað gekk við dragingini, millum fyra og seks tímar um samdøgrið.

Men sum Hargarð sigur: "Vit vóru ungir og dāmdu væl sjólívið, og tað var eitt ómetaliga gott samarbeiði. Tað var stórt nú at síggja allar skipsfelagaðarnar aftur, og at vit aftan á 40 ár kundu taka í hendurnar á hvørjum øðrum og gleðast saman og minnst farna tíð, bæði til álvara og gaman."

Fleiri og fleiri línubátar

So við og við komu fleiri og fleiri línubátar. Í 1957 komu "Brestir" og "Beinir" hjá Poul Hansen. Skipararnir her vóru Júst í Túni og Eiler Jacobsen, sum eisini komu at skapa fiskivinnusøgu. Í 1958 kom "Vesturvón" við Eivind Niclasen sum skipara. Hesin línubáturin kom at leggja grundarlagið til trolaran "Vesturvón", sum vit

kenna í dag, og tey skip, sum hendan fyrirtøkan eigur.

Eingin dagur til spillis

Línubátarnir høvdu eitt fast mynstur hvat fiskiskapi viðvíkti. Teir gjørdur vanligar triggjar saltfiskatúrar á sumri, og um veturin vóru teir á ísfiskaveiðu, har tað varð selt í Onglandi, mest Grimsby.

Tað var driðið sera hart. Á saltfiskaveiðu eru søgur um, hvussu fiskur varð koyrdur í hvørt hol. Tá var trivnaður ikki so høgt settur sum í dag. Tí kundi henda, at baðirúm- ið hjá manningini varð fyllt upp av saltfiski! Ein søga var um eisini um, at wc-ið varð brúkt sum saltgoymsla. Men her hendi tað óhapp, at partur av saltinum kom at renna út gjøgnum fráløpið á wc-num!

Á ísfiskaveiðu snúði alt seg um at koma til tann besta marknaðin til røttu tíðina fyri at fáa best

møguligan prís fyri "kittið", sum var vekteindin, sum varð nýtt í Grimsby. Tí kundi tað henda, at skiparin gjørdi av snøgt sagt at kvetta línuna og at lata hana fara fyri skjeyti fyri at koma fram til røttu tíðina.

Tað fór ikki nógv tíð til spillis. Ligið var inni stytst møguligt. Hanus Hammer á Eiði greiður frá, at hann fór við "Vesturbavinum Blíða" 3. jóladag 1957. Á júlum 1958 hevði hann verið eina viku heima. Tá var tað jú als ikki vanligt

at taka sær frítúrar. Tað gjørdur rættir menn ikki!

Skjótt eingin trupulleiki at sleppa við línubátum

Men skjótt gjørdist ikki trupulleiki at sleppa við línubátum. Tá vit koma

inn í 1960-ini koma línubátar til landið í hópatali. Tá vóru eisini tikin enn fleiri politisk stig at fáa gongd á. Í 1960 vóru teir 10, í 1961 23, í 1962 30, í 1963 48 og í 1964 58 línubátar. Og orsøkin til at tað ikki komu nógv

Her liggur skipið, sum so ofta, tungt í sjónum aftaná góða veiðu.

fleiri var, at ein politisk bílegging í Belgíu av enn fleiri línubátrum fór fyrri bakka. Hetta gav jú flestu fiskimonnum møguleika at sleppa við línuskipum, um teir høvdu hug til tess. Manningartalið var fast 26 ella har á leið, so tað er lætt at rokna út, at her kravdist stór mann-ing.

So tann, sum skrivar hesar reglur, fekk í 1962 møguleika at sleppa við "Havørnini", sum var ein franskbygður línubátur, sum Weihe menninir í Søldafirði áttu. Eg var bið-in á saltfiskaveiðu á heysti hetta ár. Men treytin var, at eg eisini slapp við á ís-fisk. Tað var jú ísfiska-veiðan meira enn saltfiska-veiðan, sum gav pengar-nar.

Vit fóru til Grønlands, vóru 80 dagar burtur, fingi 160 tons, sum var umleið uppi skipið. Av-rokning var kr. 2.000 ella kr. 25 pr. dag. Tá var ein dagløn á landi í hvussu er omanfyri kr. 30. So sigast kann, at í mun til stríðið var lønin sera lág.

Tað varð eisini skjótt, at tað fór at knípa at fáa fólk. Í fyrsta umfari hjálptist hetta við at fáa grøn-lendska manning, sum var tikin umborð, tá skip-ini kortini veiddu undir Grønlandi. Nógvir av hes-um blivu verandi í Føroy-um. Ein av teimum var Emanuel Petersen. Hann var ofta á veg til Grøn-lands at búseta seg, men endaði altíð aftur í Føroy-um, tí "jeg kan ikke und-være Færøerne", hóast hansara lív í Føroyum ikki var at misunna nøkrum.

Móti endanum á línubátatiðini

Tá vit so koma í miðjuna av 60-unum vórðu nógvir av línubátunum bygdir um til kraftblokk, sum kravdi munandi minni manning, og har úrtøkan gjørdist munandi størri.

Tá vit komu inn í 70-ini vórðu aðrir umbygdir til

ídnaðarfisk, har tað kravd-ist enn færri fólk.

Tá vit komu inn í 90-ini, sveik høvuðsgrundarlag-ið fyrri veiðu við línuskip-um, so tann gamla salt-fiskaveiðan fór í søguna. Men enn hava vit so nakrar av gomlu línubát-unum, sum burturav eru á ísfiskaveiðu. Men nú landa teir fyrst og fremst í Føroyum.

Aftur til "Vesturbavið Blíða"

Tað, sum her í stuttum er sagt um søguna hjá línu-bátunum, er eisini gald-andi fyrri "Vesturbavið Blíða". Men her skal verða komið aftur til hetta skip við tess serligu søgu.

Fyrst er at siga, at skip-arin var Jákup Andreas Vang, ættaður úr Kálv-húsinum á Glyvrum, sum er ein "legenda" í føroysk-ari skipasøgu. Hann var ein úrmælingur á mangan hátt. Fiskiklógv var hann, og hann var ein pressari, so tað í dag ljóðar ótrú-ligt. Hann hevði verið skipari á gamla "Columb-us", og var roknaður at vera sjálvskrivaður til "Vesturbavið Blíða", tá hetta skip kom. Tá so Høj-gaard-fyrirøkan fekk ein nýggjan fransktbygðan "Columbus", gjørdist Jákup Andreas skipari her.

"Vesturbavið Blíða" fekk eina sera dramatiska byrj-an bæði á ein og annan hátt. Ein tann fyrsta upp-gávan hjá skipinum var at fara til Havnar m.a. at fáa manningina tuberklakann-aða. Hetta var beint und-an nýggjárinum. Meðan manningin er uppi í Hoy-dølum, brestur eitt slíkt illveður á, at "Vesturbavið Blíða" ikki hevði annan møguleika enn at fara av Havnini aftur. Tískil kom manningin at liggja veður-føst í Havn nýggjárið av.

Tá ljóskastarin bjargaði lív

Tann 3. januar 1957 siglir íslenski trolarin "Góðan-es" á Flesjarnar. Tá var

AVROKNING.			
H/a. "Vesturbavið Blíða". 1. fórt í saltfiskaveiðu við Grønland frá 1/10 til 26/11 1958. Íalt 25 dagar.			
Bruttaveiða:			
2.564 kg burturav fyrir 26% av. 1 á 1/50 ...	4.262,40		
300 - 00% - 0 - 0 - 2 - 1/40 ...	400,00		
10.000 - 00% - 0 - 0 - 1/50 ...	10.000,00		
1.000 - 00% - 0 - 0 - 1/33 ...	1.000,00		
100.000 - 00% - 10/22 - 1 - 1/24 ...	127.100,00		
10.000 - 00% - 0 - 0 - 1/24 ...	15.100,00		
7.000 - 00% - 10/14 - 1 - 1/50 ...	7.000,00		
1.000 - 00% - 0 - 0 - 2 - 0/50 ...	800,00		
1.400 - 00% - 0 - 0 - 2 - 0/50 ...	710,00		
120 - 00% - 0 - 0 - 0/10 ...	510,00		
144.500 kg			177.500,00
4.100 kg burturav 2/25 ...	9.857,25		
2.000 - 00% - 0 - 0 - 0/50 ...	1.000,00		
			109.337,75
+ lagt 10.000 kg			219.337,75
			144.700,00
34 % av 144.700,00 er kr. 50.000,00 til býta í 22% part.			
1 part burturav ... kr. 2.450,00			
+ proviantur kr. 8.117,00 : 25 ...			
			140,00
			kr. 2.590,00
Tygur avrokning:			
Hetta			

AVROKNING.			
fyrir			
"Vesturbavið Blíða" á Grønland frá 10/10 til 2/1 1958.			
Fórt til Grønland 20/10 1958.			
Bruttaveiða: 4.400-7-0 ... kr. 91.400,00			
Saltsfiskveiða: ... kr. 17.100,00			
Proviantur: ... 2.000,00			
Fórt: 33 dagar ... 1.000,00			
Gjalt: 10.000 ltr. ... 3.000,00			
Ingjald: 4 fat. ... 300,00			
Avreidd: 0 kg ... 10,00			
Avreidd: 3 kg ... 11,00			
Agg: 1.000 kg burturav 0.140,00			
2.000 - 00% - 000 ... 1.217,00			
0.000 - 00% - 000 ... 0.000,00			
Tygur: ... 871,00			
Havnarveiða: ... 100,00			
Gjalt til Samvinnuforskráning: ... 940,00			
kr. 61.417,00			
30 % av kr. 61.417,00 er kr. 20.425,00 til býta í 25% part.			
1 part burturav kr. 1.200,00			
Tygur avrokning:			
Hetta			

Hetta er avrokning fyrri tann í greinini umrødda beysttúrur í Grønlandi í 1958. Tað var óbøyrat at fara línutúr í Grønlands besa ársins tíð. Teir fingi knappliga fulla last. Men úrtøkan var tað vanligu fyrri ein slíkan túr; og er hetta ein "typisk" saltfiskaavrokning.

Hetta er ein "typisk" ísfiskaavrokning fyrri besa tíðina. Avreitt varð fyrri uml. £ 5.000. Hetta varð roknað fyrri at vera ein góður túrur. Pundið lá um kr. 19, so ein slíkur túrur gav úti við kr. 100.000 í avreiðingarvirði. Fitt fór tó av í tolli og søluútreiðslum.

Reiðari var Ingvarð Højgaard saman við beiggjanum Hans Olivur Højgaard, sum doyði beint áðrenn, at "Vesturbavið Blíða" var komin. Tann næsti línubátur hjá reiðarinum varð uppkallaður eftir honum. Sjálv avrokningin ber brá av at vera gjørd av beiðursmanni, har hvør útreiðsla ikki bert var uppgjørd uppá krónu men uppá oyra.

Sum tað sæst, er farið til marknað 1. jóladag. Hetta hevur verið fyrri at kunna avreiða beint aftaná jól, tá roknast kundi við góðum prisi. Manningartalið var 26, íroknað kokkadrong, sum fekk ½ part, ella á leið tað dupulta av teirri manning, línuskip brúka í dag. Men tá var heldur eingin "rationalisering". Hvør búkur varð egndur við bond.

Tað vanligu var, at meginparturin av manningini varð sett í land, og so fóru nakrir fáir niður at selja. Eina ferð høvdu teir eina kvinnu millum ferðafólkini. Jákup Andreas hevði tikið uppá seg at fáa eina føroyska arbeidsgentu til onkran kenning í Grimsby. Hann fekk Brynhild, systir Henry Jarnskorð, og fór hon niður við. Hon var júst blivin forlovað við Eliesar Olsen av Skála, sum var 2.meistari á "Beinir". Eliesar doyði fyrri nøkrum árum síðani. Eliesar skal fáa tað ummæli frá tí, sum skrivar besar reglur, at hann var eitt stás!

Her liggur "Vesturbavið Blíða" við kei í Ný Foundlandi, har teir taka salt og stúva lastina. Myndaeigari Hargarð Tvørfoss.

boð eftir "Vesturhavið Blíða", og tóku teir eisini lut í bjargingararbeiðinum, har tað eydnaðist at bjarga allari manningini uttan skiparanum, sum fórst.

Tað, sum kom at hava ein serligan týdning, var, at "Vesturhavið Blíða" hevði ljóskastarar, sum ikki var so vanligt tá. Teir høvdu enntá tveir ljóskastarar, og tá bjargingin fór fram í myrkri, hevði tað avgerandi týdning, at "Vesturhavið Blíða" hevði hendan møguleikan at kunna seta ljós á, har tørvur var fyri tí. Tað var gamli "Rókur" hjá Skipafelagnum, sum stjóraði manningini av skipinum, sum øll kom umborð á "Vesturhavið Blíða".

Fyrsti túrur kundi verið tann seinasti

Síðan verður farið til Íslands fyrsta túr. Og hetta kundi eins væl gjørst tann seinasti túrur hjá skipinum. Aftanfyrri hetta liggur ein sera dramatisk søga, sum, okkum vitandi, ikki hevur verið á prenti fyrr.

Illveður var, eisini tá teir koma undir jøkulin í Breiðaflógvanum at fiska. Tá hendir tað óhapp, at eina ferð teir eru lidnir at seta, fáa teir ein enda um skrávuna, og maskinan steðgar við brestin. Hetta var tað allarringasta, sum kundi henda. Teir vóru nær við land, og tað var pálandsvindur. Tískil var tað bert ein spurningur um tíð, nær teir róku á land. Hetta vildi ikki verið gamansleikur, sum veðrið var. Roynt varð at fáa endan av aftur, men hetta bar als ikki til. Roynt varð eisini at sleppa út frá við seglum, men hetta gekk ikki heldur.

Tað var slíkt illveður, at íslenski flotin lá inni. Tó

var ein íslenskur trolari á ísfiskaveiðu nærindis. Hann bjóðaði sær til at veita hjálp. Trupulleikin var bert tann, at hann, fyri at seta fast, kravdi eina millión føroyskar krónur fyri ómakin. Hetta var tað, sum skipið var vert.

Teir á "Vesturhavinum Blíða" høvdu ikki nógv forståls fyri hesum kravi. Beint frammanundan hevði teirra skip verið við til at bjarga eini heili íslenskari manning uttan at krevja nakað afturfyrri. Og nú skuldi ein íslenskur trolari gera sær dælt av støðuni, nú teir vóru komnir so illa fyri, sum talan var um her. Støðan var hættilig, og allir skiltu álvaran í støðuni. Teir sóðu brimið við klettin, sum nærkaðist í hvørjum. Jákup Andreras hevði skipsráð á brúnni. Hann greiddi frá, at støðan var hættilig. Men varð kravið hjá íslenska trolaranum eftirlíkað, merkti hetta, at teir mistu hetta nýggja skipið, áðrenn tað var byrjað.

Skuldi skipið kortini fara, so skuldu teir fyrst gera eina dramatiska roynd at sleppa úr trongdini, teir vóru í, á ein annan hátt.

Avrátt varð við maskinmeistararnum, sum var Hallgrim Poulsen av Strondum, at maskinan skuldi fáast at koyra við fullari ferð í tómgongd. So skuldi koblast í. Tá kundi væl henda at maskinan fór í knús, og tá var so einki at gera. Men tað kundi eisini henda tað undur, at hetta kundi fáa loyst endan so frægt, at skrávuna fór í gongd aftur.

Og lukkuvís var tað júst hetta, sum hendi. Skrávuna fór at mala, og skipið fekk ferð aftur. Víst ikki so nógva, men so mikið, at tað bar til at sigla út frá

landi aftur.

Uttanfyrri lá íslenski trolarin og bíðaði eftir sínum "fongi", sum nú fór av húkinum aftur. Men teir á "Vesturhavinum Blíða" sigldu runt trolaran og floytaðu! Sagt var, at tá var ringt lag á íslenska skiparanum. Síðan varð kósin sett á Reykjavík. Maskinmegin var lítil, so teir nýttu eisini segl. Kortini gekk so mikið seint, at hesin túrur, sum vanliga skuldi tikið 4 tímar, tók 28 tímar.

Tað skal eisini sigast, at maskinan slapp ikki óskalað. Árið eftir fingur teir ein stóran maskinskaða.

Móttiknir sum hetjur í Reykjavík

Á Reykjavík vórðu teir móttiknir sum hetjur, sum teir ið høvdu verið við til at bjarga manningini á "Góðanes" beint frammanundan. Teir fingur nógva umrøðu í íslensku bløðunum. Vit hava sett arbeiði í gongd at útvega greinir og myndir frá hes-

um umrøðum. Hesar vóna vit at kunna bera í komandi FF-bløðum.

Hesin fyrsti túrur gav ikki tað stóra í fiski, eini 600 skippund (á 160 kg.) Síðan fóru teir ein túr við gørunum. Men tá frættist, at "Brestir" við Júst í Túni var farin at fáa fisk á Flemish Cap, so næsta túrin aftur varð lagt vestur um hav. Fyrst varð tó farið til Grønlands, men her var nógur ísur, og tí var lítið at fáa.

Kundi fingið somu lagnu sum Titanic

So varð farið til Ný Foundlands. Hetta vóru heilt aðrar leiðir. Eisini tí, at her varneyðugt at duga enskt fyri at samskifta við land. Og tað var bert hendinga maður sum kláraði tað. Trupulleikarnir vóru eisini aðrir, enn teir vóru vanir við. Einaferð lógu teir heilar fyra dagar inni í St. John, tí teir ikki høvdu syrgt fyri at hava rottusertifikat.

Á veg til Ný Foundlands kundi aftur verið galið. Teir høvdu, eins og Titanic á sinni, ikki varnast, at ísur var á leiðini. So eina náttina sigla teir við fullari ferð beint á eina ísbrúgv. Tað var, sum rímligt er, ein rættiligur hvøkkur, og teir vaknaðu allir umborð sum við kaldan dreym. Men tibetur hendi, mótsatt Titanic á somu leiðum, eingin skaði. Teir sigldu soleiðis á ísbrúnni, at gronin fór undan upp á ísin heldur enn at brotna.

Men fiskurin var nógur. Jógvan Weihe sigur, at teir gjørdur tveir túrar hetta árið, og hvørgan av teimum høvdu teir 30 setur. Serliga minnst hann eina setu, har línin flóttaði upp av ovvaksum toski. Teir hildu, at bert

Her er lagið gott umborð. Frá vinstri er tað Tórir Arge. Hann var roknaður sum ein skilamaður. Tað kom eisini til sjóndar, tá hann seinni gjørdist nevndarlimur í Havnar Arbeidsmannafelag. Hann doyði ungur fyri nøkrum árum síðani. Næstur er Jákup Høj av Strondum. Hann man hava verið ein tann trúfastasti av manningini hjá Jákup Andreasi. Jákup sigldi við honum til ellisár. Jákup var fastur avbøvdari umborð. Og hetta dugdi hann so sera væl. At avbøvda línufisk merkti stóran vanda fyri at leggja knívin fyri ein búk. Men at sleppa undan búkum dugdi Jákup so serliga væl. Hann hevði eisini framúr svøvgávur, sum mundu koma væl við í einum slíkum fiskari sum hesum. Tá hann ikki hevði fisk niðurfyrri at avbøvda kundi hann standa og sova í pavninum! Næstur Jákup er myndaeigarin Sámal Knudsen og uttast t.h. er Eilíf Jacobsen úr Syðrugøtu, sum eisini doyði heilt ungur. Ein abbadóttir Eilíf er Eivør Pállsdóttir.

hendan setan gav útimóti 100 skippund ella uppi ein tíggundapart av lastini.

Hørð drift

Flemish Cap verður roknað fyri at vera eitt illveðurshol. Men tað varð nærur altíð fiskað. Hargard Tvørfoss minnst bert eina ferð, at teir ikki settu. Tá var so nógur vindur, at línin feyk úr línurennuni, so tað bar snøgt sagt ikki til at seta hana.

Jákup Andreas var ein pressari. Men sagt verður eisini, at hann legði nú ikki meira á hinar enn seg sjálfvan. Annars er ein onnur søga um, at einaferð "Brestir" og "Beinir" komu inn á Skálafjørðin fyri illveður, fór "Vesturhavið Blíða" út til fiskiskap. Tá skuldi Eiler siga: "Ja, nú liggur fyri, tit hava

alt havið fyri tykkum sjálvar". Men hvussu var og ikki. Tá "Brestir" og "Beinir" hildu, at nú viðræði at fara úr aftur, var "Vesturhavið Blíða" á veg til markna.

Annars minnst Hargard ein tilburð, tá tað eisini kundi gingið galið. Teir stóðu vanliga 10 mans og egndu í øðrum skúrinum. Einaferð allir 10 vóru til kaffi, kom eitt slíkt óløg, sum sendi fremru hurðina í egningarskúrinum aftur gjøgnum allan skúrinn. er hevur nógva staðið á. Hevði nakar verið har tá, var ikki lætt at vita, hvussu endin hevði verið.

Menn komu undan

Inntøkurnar vóru ikki framúr í mun til arbeiðið, men tó góðar í mun til, hvat ið kundi fáast í hvussu er við slupp. Vanliga varð roknað við, at ein

Her eru teir inni. Uttast t.v. er Oluf Vang. Hann var beiggi Jákup Andreas og var fastur bestimaður við. Oluf var viðurkendur sum skilamaður. Uttast t.h. er Dagfinn Petersen. Maðurin í keppinum er helst Jákup Høj.

Teir eru fáir av gomlu manningini á "Vesturhavinum Blíða", sum framvegis sigla. Ein av teimum er Hanus Hammer av Eiði, sum eisini var við á samkomuni. Her siggja vit Hanus, tá hann sigldi við "Vesturhavinum Blíða". Framvegis er hann við línubáti, nevnliga við "Sigmundi". So hann kennir búk! Tað pussiga er annars, at við "Vesturhavinum" fiskaði hann út av Toftum. Sum kunnugt er "Sigmundur" seldur út á Toftir fyri kortum, so nú er Hanus meira enn 40 ár seinni aftur endaður við at sigla út av Toftum.

"normal" ársinntøka við línuskipi lá um kr. 12.000. Tað var umtalað, tá manningin á "Columbus" nakað inni í 60-unum hevði havt eina ársinntøku uppá heilar kr. 17.000!

Teir flestu av manningini á "Vesturhavinum Blíða" vóru ungir menn. Og hesir fingi ein annan fyrimun vegna tess, at reiðarið eisini hevði timburhandil. Tá kundi manningin keypa byggitilfar frá reiðarinum og gjalda tað av hýruni, so hvørt hon varð forvunnin. So tað kundi bera til skjótt at gerast skuldarleysur, og hevði hetta sjálvsagt eisini sín stóra týðning.

Hetta og nógv annað var tað, sum gamla manningin fekk prátað um hendan góða sunnudagin. Teir, sum vóru við, siga at hetta var ein minnilig løta. Nógvir eru sjálvsagt farnir í Harrans hendur. Millum hesar er skiparin Jákup Andreas Vang, sum bert gjørdist 65 ára gamal. Men teir gomlu skipsfelagarnir mintust teir, sum vóru farnir.

Jákup Andreas - framúr sum skipari og menniskja. Ein sum kom at sigla nógv saman við Jákup Andreasi, og sum kom at kenna hann sera væl, er Sámál Knudsen av Glyvrum.

Sámál byrjaði sum kokkadrongur við "Vesturhavinum Blíða". Seinni gjørdist hann dekkari. Hann var av inn í millum, men kom so eisini at sigla saman við Jákup Andreasi við "Columbus", har hann eisini hevur verið maskinmaður. Teir komu eisini at hava nógv saman eftir at Sámál var givin at sigla, og lagnan vildi tað so, at Sámál helt í hondini á Jákup Andreasi, tá hann doyði.

Sámál hevur bert alt tað besta at bera sínum gamla skipara - bæði sum skipara og menniskja. Eitt sereykenni fyri hann var, at hann føldi eina serliga ábyrgd fyri teimum ungu. Hann bæði vildi verja teir, samstundis sum hann vildi venja teir til menn. Hansara umsorgan kom ikki minst til sjóndar, tá komið var inn í fremmunda havn, har freistingar kundu lúra. Tá hevði hann serligt eyga við teimum, so teir skuldu koma "heilir" umborð aftur. Tað var dømi um, at hann stóð á brúnni alla tíðina skipið lá inni av umsorgan fyri manningini.

Jákup Andreas var rokskipari, men hann hugsaði ikki bert um rúgvuna, sum annars onkuntíð hevur verið eyðkenni fyri føroyingar. Hann fylgdi

væl við arbeiðinum umborð. Hann fór í lastina at tryggja sær, at alt var í lagi við hageiðingini av fiskinum. Hetta gjørdi hann serliga fyrst á túrinum. Tí, sum hann segði, "grundarlagið skuldi jú vera í ordan". Og tað var tað eisini. Tað var ikki fyri einki, at hann fleiri ár uppi slag fekk heiðursmerki frá landsstýrinum ikki bert fyri stóra veiðu, men eisini fyri væl hageidda veiðu.

Royndi eisini nýggjar møguleikar
Jákup Andreas hevði eisini hugflog og vildi roynd nýggjar møguleikar. Hesum greiðir Herman Mørkøre frá. Hann var annars við á sjálvari ferðini hjá "Vesturhavinum Blíða" heim til Føroya í 1956. Hann hevði siglt við norðmonnum í fleiri ár og gekk á skiparaskúla í Noregi. Hann kom heim til Føroya í jólaferiu við nýggja skipinum.

Herman greiðir frá, at Jákup Andreas á heysti 1958 tók tað tá óhoyrda stig at fara til Grønlands á saltfiskaveiðu. Teir fóru avstað 2. oktober. Hetta varð roknað at vera slíkur ørskapur, at stórir partur av manningini ikki hættaði sær við. Teir fiskaðu út fyri Arsuk í Suðurgrøn-

landi, og 6 vikur seinni komu teir heim við fullari last. Seinni gjørdist hetta ein av møguleikunum hjá línuskipunum.

Her skal verða nevnt eitt annað øki, har Jákup Andreas skapaði søgu, men tó á ein annan hátt. Í seinnu árum keypti hann "Vørðuna", sum fekk navnið "Vesturhavið". Hetta var seinasta skip yvirhøvur, sum hevur verið í sjálvdrátti. T.v.s. at hvør maður fekk løn í mun til fiskatalið, hann dróg á dekkið. Hesin túrur var 23.5.-15.9 1975 ella 114 dagar. Og lønin pr. fisk var kr. 2,13.

Fegnir um at fáa sett hesa søgu á blað
Vit á FF-blaðnum og Fiskimannafelagnum eru fegnir um, at vit hava fingið hendan møguleika fyri at skriva hesa søguna, so frægt sum tað letur seg gera.

Her kundi nógv annað verið tikið við. Men vit ætla at fylgja hesi søguni upp við tí tilfari, sum vit eru í ferð við at útvega okkum.

Og vit vilja fegin frætta frá teimum, sum kundu havt okkurt at leggja afturat.

Her kann leggjast afturat, at seinasta túrin formaðurin í Føroya Fiski-

Manningin 1. túrin hjá "Vesturhavinum Blíða" 5.1.-15.3 1957

Skipari	Jacob Andreas Vang	Glyvrar
1. best.	Joen Jacob Johannesen	Søldarfjørð
2. -	Sjúrður Nielsen	Saltangará
1. motorp.	Hallgrim Poulsen	Strendur
2. -	Theodor Højgaard	Toftir
kokkur	Ivan Gaardbo	Toftir
dekkari	Oluf Vang	Glyvrar
-	Jógvan Weihe	Søldarfjørð
-	Martin Magnussen	Glyvrar
-	Hermud Magnussen	-
-	Karl Jacobsen	-
-	Amon Djurhuus	Søldarfjørð
-	Viljormur Nielsen	Saltangará
-	Hans Marius Nielsen	-
-	Hilmar Jacobsen	Syðrugøtu
-	Hans David Gregersen	-
-	Asbjørn Olsen	-
-	Hanus Olsen	Oyrbakki
-	Edvard Johannesen	-
-	Reinhard Rasmussen	Norðskáli
-	Petur Ellingsgaard	Eiði
-	Jacob Høj	Strendur
-	Óli Finnson	Lamba
-	Kaj Johannesen	Søldarfjørð

mannafelag var til skips var við "Columbus" við Jákup Andreasi Vang sum skipara í 1970. Tí er tað ein serligur heiður fyri hann at kunna festa hesa frásøgn á blað, so hon kann varðveitast fyri eftirtíðina.

"Vesturhavið Blíða" varð seldur aftur til Noregs í

1968 til Mads Bjørnerem, sum var ein kendur føroyavinur. Skipið er neyvnan til longur.

Í 1906 stovnaði Dánial Petur Højgaard á Toftum Fa. D. P. Højgaard. Tá hann doyði, broyttist navnið til Højgaards Enke. Tá ið synirnir, Hans Olivur og Ingvar Højgaard, yvirtóku fyrítøkuna, broyttist navnið aftur og kallaðist nú Fa. D. P. Højgaards Eftf. og gjørd-

ist eitt av teimum stóru reiðaravirkjunum í Føroyum.

Í 1969 varð felagið skilt sundur í tvey partafeløg, P/F Højgaards Eftf., Toftir og P/F Højgaards Handilsvirki, Saltangará.

Højgaards Handilsvirki er ein privat fyrítøka. Fyrsti stjórin var stovnarin, Ingvar Højgaard, núverandi stjórin er Hans Jacob Hansen.

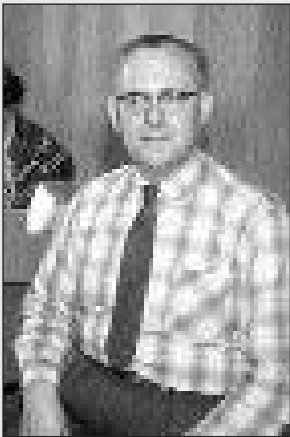
Frá at vera eitt reiðaravirki og handilsvirki, er fyrítøkan í dag bert eitt handilsvirki.

Dánial Petur Højgaard.

Synir Dánial Petur. Frá vinstru: Ingvar, Jacob og Hans Oliver Højgaard.

Michael Andreasen starvaðist á skrivstovuni hjá reiðarinum. Tað var hann, sum hevði um bendur samskipti við fiskimenninar. Hann var kendur fyri at vera sáttligur og hann var ein skilamaður. Hetta vóru eisini royndirnar sum fiskimannafelagið hevði av bonum. Hann doyði í 1991, 75 ára gamal.

Henda myndin er tikin einaferð í 60-unum.

Føroyamyndirnar hjá Olov Ånstad, 2. partur:

Olov Ånstad á ferð til og úr Vágum, í 50-unum og 60-unum!

Tað er við stórari gleði, at FF-blaðið kann kunngera vága-fólki og áhugaðum annars myndirnar, sum Olov Ånstad tók vesturi í Vágum, í 1950-unum og 1960-unum.

Tríggjar fittar smágentur, helst vágagentur, umborð á "Helga" (1952).
- hvørjar eru tær?

Olov Ånstad
heldur røðu
fyri vinfólkunum
Herborg og Gunnari
Gunnarsson á
gullbrúðleypi teirra,
14. oktober 1989.

Heri Simonsen

Olov Ånstad fekk tann forrætt saman við trimum øðrum fjølmiðlafólkum at verða við umborð á fyrsta flúgvaranum, ið fleyg í regluligari flúgving mill-

um Keypmannahavn, Oslo og Vágar. Olov tók útbúgving í tí sum svensk- arar nevna: "Utbildning i Reklam, Marknadsföring och Fotografering", útbúgving innan lýsingar, marknaðarföring og mynda-

tøku. Árin 1946-1954 fekst hann serliga nógv við hesi yrki.

Fyrst egið virki.

Fram til 1950 hevði Olov egið virki, sum fevndi um myndatøku, filmstøku og

journalistikk. Eftir hetta og fram til 1954 var hann blaðmaður á "Södermanlands Nyheter", eisini nevnt "SN", og einum blaði nevnt "HD". Árin 1954-1957 var hann PR-stjóri hjá Keypmanssam-

bandinum í Värmlands-Dalslandsökinum. Í 1958-59 arbeidði Olov hjá Gävleborgs läns Sparbank. Í 1959-1960 var hann hart raktur av TBC, og hevði eina drúgva sjúkrafráveru. Árin 1960-1965 starvaðist hann aftur sum blaðmaður hjá "Södermanlands Nyheter". Árin 1965-1981 starvaðist hann, sum marknaðarleiðari hjá "Svensk Fastighetsförmedling" - svensku húsamekl- arunum/útbjóðarunum. Høvuðssætið var í Linköping. Í 1981, sum 62 ára gamal gjørdist Olov pensjónistur, men langt frá óvirkin. Frá 1981 hev-

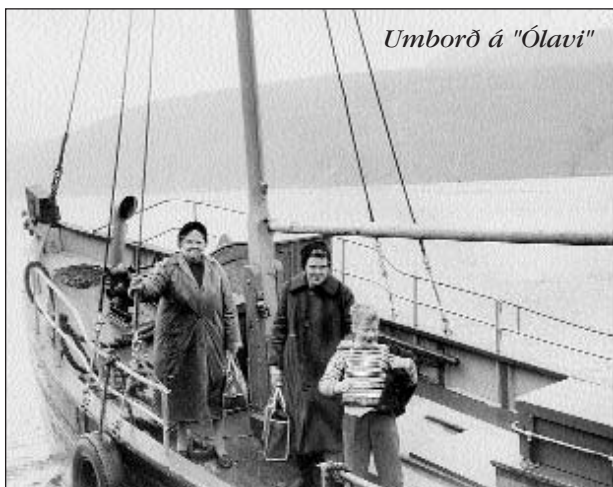
ur hann m.a. havt tilknýti til eitt lýsingarblað, og eisini fingist við húsamekl- aravirksemi. Miðskeiðis í 1980-unum fluttu Olov og Anna María úr Linköping til Malmköping. Olov er annars upprunaliga úr Örebro. 83 ára gamal í dag fæst Olov enn nógv við at skriva, ikki minst um Føroyar, sum hann setur hægst av øllum teimum londum, sum hann hevur vitjað millum ár og dag.

Vitjaði sum blaðmaður

Myndirnar sum Olov hevur tikið vesturi í Vágum, eru frá 1962, og aðrar

Förväntansfulla pojkar bilsade imot när flygplanet ankom.

Umborð á "Ólavi"

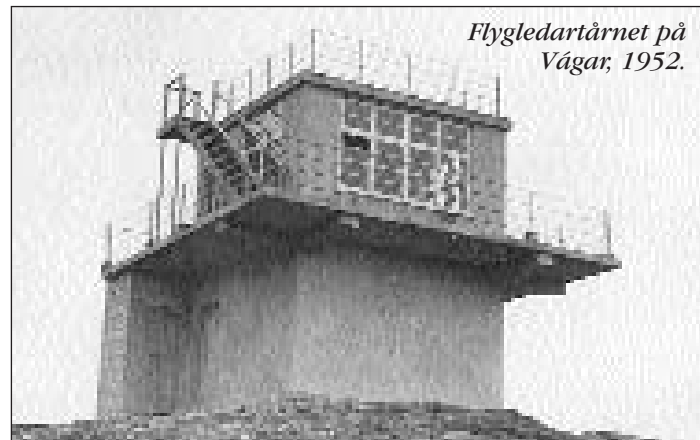
Fólk á veg um borð á "Helga" í 1952.

(Esmar Jensen, Kvívík)
Där vägen tar slut
promonerar man över
fjället till där bilen
väntar på andra
sidan.

Hetta var fyrsti terminalurin á flogvøllinum.

Flygledartårnet på Vágar, 1952.

Premiärflygplanet med mótande færingar.

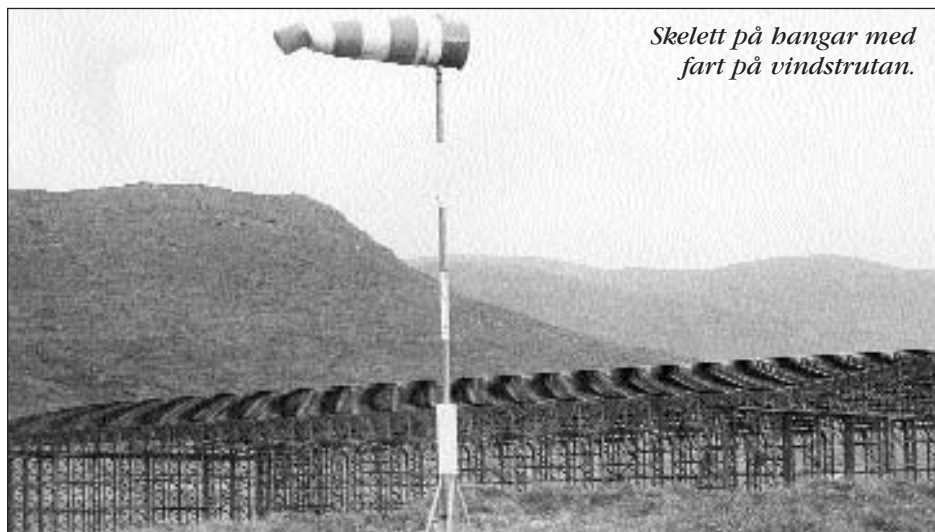

Kapten Larsen och 2. piloten lyftar en barnvagn.

frá fyrst í 1960-unum. Hesar eru tiknar meðan hann var blaðmaður hjá "Söðermanlands Nyheter", árin 1950-1954, og árin 1960-1965. Olov fortelur, at tað kendist sum eitt ævintýr at sleppa at vera við henda fyrsta flúgvitúrin í 1952. Eisini túrurin úr Vágum til

Havnar var ógloymandi fyri hann. Alt knossið við at skifta millum bussar, bilar og bátar, og ikki minst har, sum tiltikna pettið av Oyggjavegnum manglaði við Sornfelli. Túrurin úr Havn og vestur aftur til flogvøllin kendist næstan tyngri, har ein mátti stríðast við alt

viðførið fyri at vinna fram til flogvøllin. Men, sum Olov sigur, ein var jú ungur og raskur tá, so tá í tíðini legði ein ikki so nógv í tað.

Skelett på bangar med fart på vindstrutan.

Alt bretska virkseimið, sum hevði verið í Vágum, var enn sjónligt í 1952.

Bananer pr. flyg till Färöarna.

Danski flúgvileiðarin saman við øðrum manni uppi í eftirlitsrúminum!

Nýggjársheilsan frá Teddy Kollek, gamla borgmeistarnum í Jerusalem

Um høgtíðina hevur fiskimannafelagið fingið ein hóp av jóla- og nýggjársheilsanum bæði innanlands og uttanlands.

Ein av hesum heilsanum var tó nakað serligt, og hon kom frá Teddy Kollek, sum má sigast at vera ein av teimum heilt stóru monnunum í søguni hjá Ísrael. Millum teir, hann hevur tingast við til gagns fyri sítt fólk, er Adolf Eichmann, sum stóð fyri jødátýningini undir krígnum. Hann gjørdist næsti maður hjá David Ben Gurion, fyrsta forsætisráðharranum í

Ísrael, og seinni var hann borgmeistari í Jerusalem í 28 ár. Kollek er 91 ára gamal, men hann er framvegis virkin í Jerusalem Foundation, sum hevur staðið fyri uppbyggingini av Jerusalem. Vit høvdu annars eina stóra grein um Kollek seinasta vár.

Hansara samband við Føroyar stavar frá kenda Ísraelsvininum Jóhan Niclassen í Hesti, sum doyði fyri einum ári síðani. Sum vinur hjá Johan tók Óli Jacobsen hetta samband upp aftur. Kollek fekk eina jólaheilsan frá Óla við einum

Teddy Kollek

myndakalendara, og hevur hann sent heilsu aftur,

har hann takkar fyri "the beautiful calender".

Ein leyslig týðing av skrivinum frá Kollek:

Í hesum tíðum við trupuleikum og neyð er tað meira og meira týðandi at hava pláss, har fólk kunnu hittast.

Í eini tíð við yvirgangi og oyðing er lætt at missa úr eygsjón myndina av, hvussu fólk í Jerusalem livir teirra dagliga lív. Í Jerusalem eru nevnliga "oyggjar" við friði og tryggleika. Waltber og Elise gongugøtan og tann júst lidna Richard og Rhoda Goldmann gongugøtan, sum Jerusalem Foundation hevur staðið fyri, forir allar borgarar í Jerusalem saman.

Hóast hesa truplu støðuna kann tú á hvørjum degi framvegis finna innfoddar ísraelar, nýkomnar innflytarar, átrúnaðarligar og verðsligar jødar, muslimar og kristnar arabarar frá øllum heimshornum spáka sær eftir gøtunum njótandi tað vakra sýnið og framúr vakra landslagið.

Um vit øll leggja dent á dagligt lív, og tað "normala", sum øll menniskju hella til, vilja vit finna eina leið at fáa frið til okkara øki. Hvørja ferð eg ynski at verða mintur um betta, vitji eg hesar gongugøtur. Sjálvt um eg ikki longur eri førur fyri at fara til gongu, kann eg framvegis frøða meg um sýnið og síggja ibúgv-ararnar í mínum yndisbýi spáka lið um lið í friði.

Teddy Kollek

Ráðstevna um sporføri innan fiskivinnuna

Týsdagin 14. januar 2003 kl 10.00 til 16.30 verður ein ráðstevna um sporføri innan fiskivinnuna í Mentanarhúsinum í Fuglafirði. Millum annað verða fyrlestrahaldarar frá stóru Trace Fish verkætlanini, sum endaði í novemb-er í fjør.

Í altjóða handli og í samskihti innan fiskivinnuna verða sett stóðugt størri krøv og ynski til sporføri frá veiðu til lidnu vøruna. Endamálið við ráðstevnuni er at fáa sporføri á dagskránni í føroyska kjakinum, og soleiðis verða við til at seta eina menning í gongd á hesum øki.

Ráðstevnan verður sett av Jørgin Niclasen, landsstýrimanni í fiskivinnumálum.

Evnini á ráðstevnuni verða:

Trace Fish standardurin fyri alifisk

Jostein Storøy frá SINTEF í Noregi, sum var formaður í arbeiðsbólkinum fyri alifiski, greiðir frá hesum standardi.

Trace Fish standardurin fyri veiddan fisk

Marco Frederiksen frá DIFRES, sum var við í arbeiðsbólkinum fyri veiddan fisk, greiðir frá hesum standardi.

Elektroniskar logbøkur og aðrir hentleikar umborð á skipum

Kristján Gislason frá RADIOMIDUN greiðir frá um elektroniskar hentleikar í veiðiliðnum.

Sporføri í føroyskari fiskivinnu

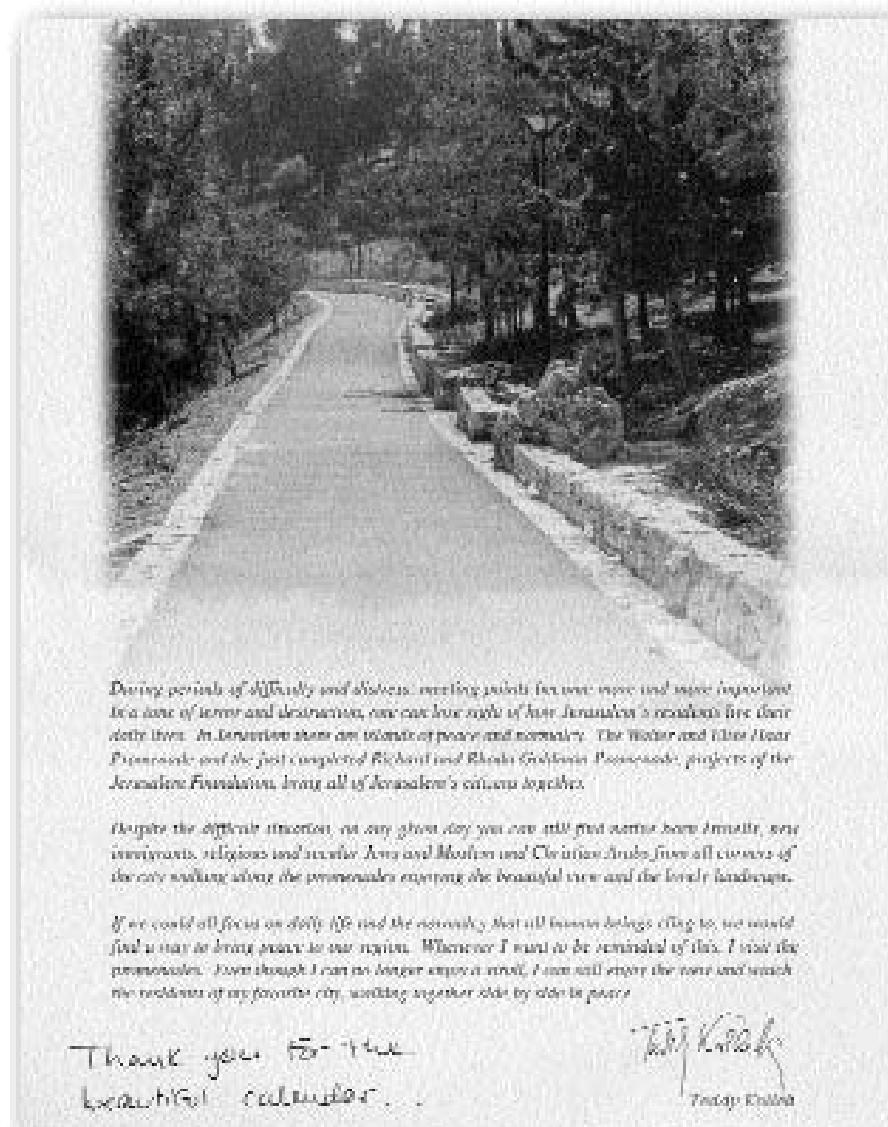
Poul Johannes Østerø frá COM-DATA greiðir frá dataflow í føroysku fiskivinnuni - millum annað hvør framleiðir data, hvør sendir til hvønn, og nær og hví missa vit sporførið.

Tann føroyska sporførisvisionin

Jørleif Bech frá COM-DATA greiðir frá, tað ein total sporførissskipan kann upplýsa. Her verður víst, hvussu ein vanligur keypari í París kann fáa atgongd til allar møguligar upplýsingar, ið snúgva seg um júst ta føroysku fiskavøruna, hann heldur í hondini.

Ráðstevnan er fyri innbødnum, og væntandi luttaka umboð fyri ein stóran part av fyrirkø-num, ið starvast innan føroysku fiskivinnuna bæði beinleiðis og óbeinleiðis. Samstundis sum umboð fyri almennar fyrirkøkur og stovnar, ið hava við fiskivinnuna at gera, eisini verða umboðað.

Ráðstevnan er stuðlað av Fiskivinnuroyndum. Og Virkisráðgeving tekur sær av umsitingarliga partinum av ráðstevnuni.

During periods of difficulty and distress, meeting points for men, more and more important for a sense of inner and outer peace, are the old ways of Jerusalem's residents in their daily lives. In Jerusalem there are islands of peace and normality. The Walter and Elise / Dear Friends and the just completed Richard and Rhoda Goldmann Foundation projects of the Jerusalem Foundation bring all of Jerusalem's citizens together.

Despite the difficult situation, at any given day you can still find certain basic elements, our immigrants, religious and secular Jews and Muslims and Christian Arabs, from all corners of the city walking along the promenade enjoying the beautiful view and the lovely landscape.

If we could all focus on daily life and the necessity that all human beings cling to, we would find a way to bring peace to our region. Whenever I need to be reminded of this, I visit the promenade. Even though I can no longer enjoy a stroll, I can still enjoy the view and watch the residents of my favorite city, walking together side by side in peace.

Thank you for the beautiful calendar.

Teddy Kollek

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

gevir
MEIRI
MINNI

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69 ella send okkum ein teldupost á ff-blad@post.olivant.fo

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

Gamlar Havnarmyndir

Vit prenta her 3. part av endurminningunum hjá Carolinu Heinesen

Familien Rubeksen

Familien Rubeksen var også en af de familier, som var knyttet til Restorffs familie. Gamle Rubek forestod transmetningen i Ålekær, og hans kone, som også var her fra byen, fulgte ham i tykt og tyndt. De var to gode slidere. De boede bagved kirken i et lille hus, hvor de 3 søskende endnu bor. Amalie og de to døvstumme søskende Heine og Elsebeth. Rubekskone, som hun blev kaldt, havde en stor børneflokk og et meget lille hus med en stue og et kammer. Stuen grænsede lige op til svinestien, så de kunne høre gryntene fra grisene lige ind i stuen. Den ældste søn hed Jógvan og var fader til Isak Næs' kone. Poul på Kirkevejens kone og Thomas Thomsens kone. Den næste søn hed Samuel og var gift med Sanna i Smiensstove, og var far til Hans i Smienstue, Gitte, Anna Sofie, som var gift med Vilhelm Simonsen. Den tredje søn var nok Adolf, som bor oppe på Tinghusvejen og blev gift med en datter af Walte Nicolai. Nr. 4 var vist den døvstumme Heine, som engang var i København og lærte til børstenbinder, men det gik nok ikke for ham, skønt børsterne godt kunne stå mål med de danske. Nr. 5 var så Essa.

Af døtrene var der kun de to, Amalie og Elsebeth, som også var døvstum og som også var nede og lærte at stryge. Hun strøg bl.a. for mor. Når vi skulle op og bede hende om at komme ned at spise, så

måtte vi pege på munden, og der var ingen der ville gøre det, de generede sig for det, så blev det jo mig, der gjorde det. Hun var for resten så sød og elskværdig. Hele familien har i en lang årerække

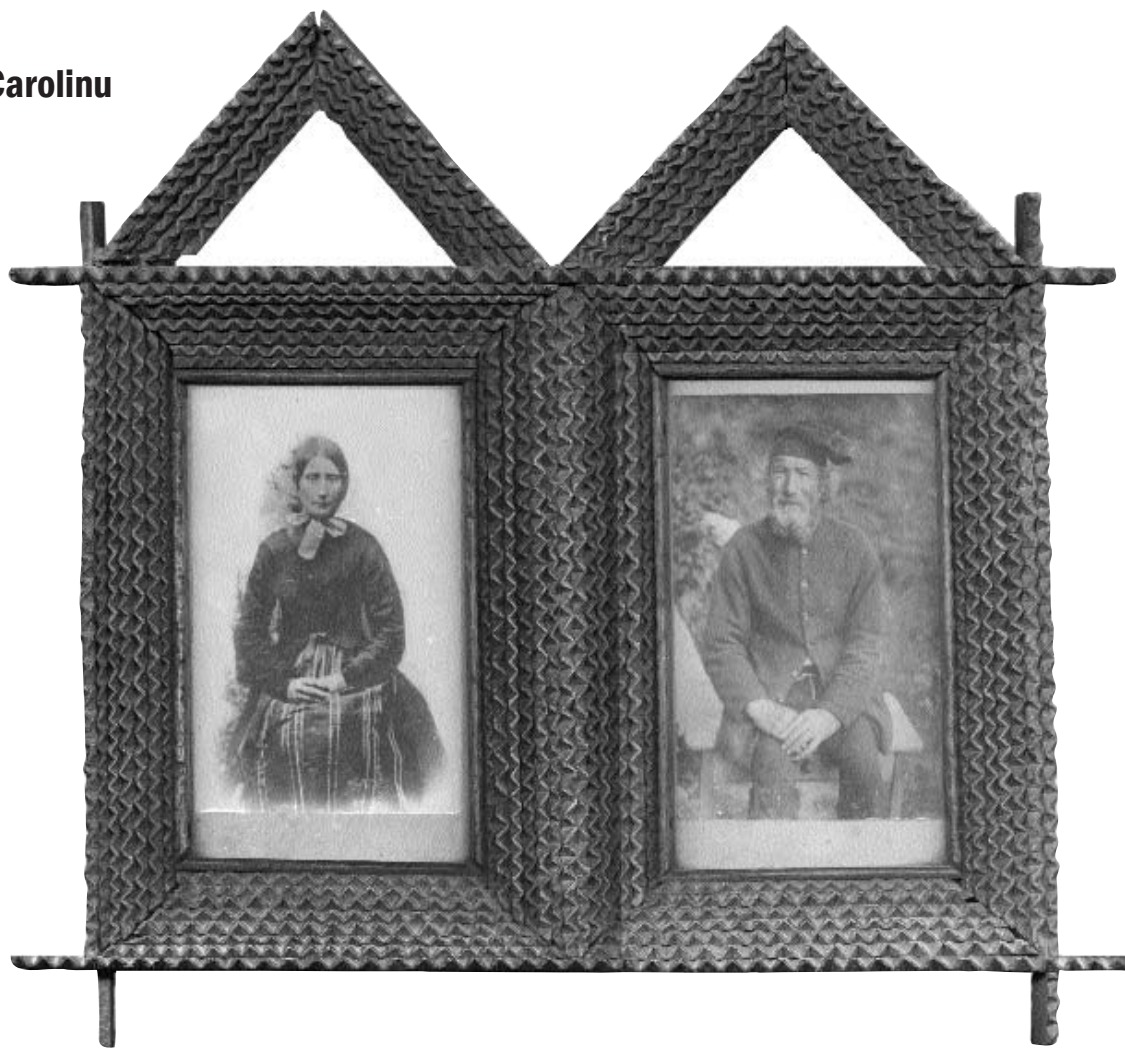
været knyttet til Vågsbotn. Amalie bryggede øl. Heine bundtede skibstrøjer og når der var kommet møl i dem, bar han dem hjem i bedstefars gård, så blev de lagt i de kar, som ellers grisene

blev skoldet i, og så blev der hældt kogende vand fra bageriet på dem. Bedstefar sad oppe i vinduet og talte fingersprog efter bedste evne, men jeg tror ikke at Heine opfattede det rigt-

igt. Den familie har altid været trofaste mod bedstefar. Rubeks kone skar fisken op og saltede den, ligemeget om det var frost eller mildt vejr. Engang havde hun sagt til bedstefar, at hun frøs og trængte til undertøj, da sendte han hende stout til nye chemiser, men hun havde jo ikke tid til at sy, men tog bare stouten og viklede den om sin krop. Engang faldt gamle Rubek ned i trankedlen, til alt held var tranen ikke ret varm. Hans kone trak ham op og måtte klæde ham af og tørrede så tøjet, så fik han det på igen, stift af fedt. Ja det var to respektable mennesker, og de sled i det til de døde. De var så fattige, som de fleste almindelige familier her i byen, men man kan sige, at de gennemgående havde glæde af deres børn og børnebørn, som klarer sig godt, i hvert fald mange af dem. Jeg tror, at alle de gamle Rubeksener holdt meget af bedstefar, han havde jo skaffet dem arbejde, - han foretrak altid dem fremfor mange andre, det var så rørende at se til bedstefars begravelse, da han lå i sin kiste, - de kom en for en og standsede længe og så på ham, inden de som færøsk skik, lagde hånden på hans bryst, som en sidste hilsen. De bar ham vist også til graven, så vidt jeg husker.

Fleiri systrar

Året efter, at min søster Helga blev født, kom der igen en lille pige, der kom til at hedde Ragnhild og året efter kom så min yngste søster Hedvig. De var så søde alle 3 var de gode, især Ragnhild, hun var lidt kirtlesvag og vi måtte hente søvand til hende, hvori hun skulle bade hver dag. Da havde vi et stort hus, far, mor og 8 børn, Ebba, Trine Omma og en pige til - det var det denne år S. P. Petersen i Fuglefjords første kone, og året efter Poul i Vågsbotns mor. To udmærkede piger. Så var skrædder

Gamli Rubek Heinesen. Hann var ættaður vesturi úr Vágum, men er doyptur í Havnar kirkju 17. júní 1816. Hann var soldátur á skansanum miðskeiðis í 19. öld. Hann giftist við Onnu Joensen, fœdd 1822, úr Havn. Frá teimum stava tey sum eita Rubeksen og so nógv onnur. Hetta má sigast at vera ein einastandi mynd. Hóast hon er nógv meira enn 100 ár, er hon so klár, sum um hon var tikin í gjár. Ramman er eisini, sum tað sæst, beitt serlig. Hon er gjørd av Heina, sum var tann deyvi sonurin hjá Rubek.

Rubek var ein álitismaður hjá Gamla Restorff. Hann hevði ábyrgd av lýsibræðingini, sum hevur verið størri forrætning tá enn nú. Sum Caroline greiðir frá var Rubek einaferð so óheppin at detta í lýsipottin, uttan at størri skaði hendi av tí.

Aftast frá vinstru: 1. Eliesar, Essa kallaður, 2. Adolf, 3. Mourits, Frammanfyri: 4. Elisabeth Marie Sofie, Elspa fastir; deyv, 5. Heini, deyvvur og dulur, 6. Amalia, starvaðist øll síni arbeiðisár í Vágsbotnsbandlinum.

Umframt hesi seks vóru eisini brøðurnir Jógvan, sum bygdi afturat húsunum á Húsabrágv og búði bar, og Sámál, næstelstur av systkjunum. Hann giftist inn í Smiðjustovu í Bringsnagøtu, beint yvirav "Kjælnes" húsunum.

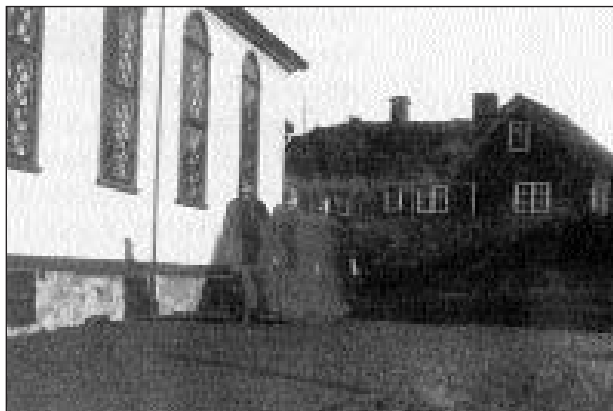
Rubeksenfamiljan hevur eitt serligt samband við Ellisheimið í Havn, og verður nærri greitt frá hesum í 65 ára ritinum um Ellisheimið "Tíðarvarv", sum er skrivað av Jacob Lindenskov. Hendan myndin eins og myndin av húsunum hjá Rubekki eru úr hesi bók.

Millum fyrstu búfólkini á Ellisheiminum vóru trí av hesum systkjunum, nevniliga Elspa, Heini og Malja. Tá tey fluttu inn, vóru húsini hjá teimum ognað Ellisheiminum, sum í dag er ánari av tí staði, har Rubek Heinesen á fyrsta sinni setti búgv miðskeiðis í 19. öld.

At taka úr blaðnum

Síðurnar 11, 12 17 og 18 kunnu takast úr blaðnum

Nolsø der til måltiderne, da han syede herretøj oppe i Maggestue for fars forretning, så var der Essa hos Bageren, som boede hos os. Jeg må fortælle om hvor Essa stammede fra. Lige ved Stubbajens' hus, var der et større hus, hvor Essa boede med sin mor, som vi også kaldte omma. Hun var en myndig kone og meget livlig og var en Debes. Manden var død inden min tid, men hun havde 3 børn, den ældste var sømand og boede på Suderø. Den anden var Essa og en datter, som jeg heller aldrig har kendt. Hun hed Marianna og var gift med Børge Hansen, men hun døde, da den yngste var ½ år gammel, der var for resten en broder der hed Valdemar, han og Marianna døde på samme tid af mæslinger. Provstinde Dahl var den yngste af Bager Hansens børn, så var der snedkeren Johannes Hansen og en bror, der var smed og boede i

Sum tað sæst, lógu húsini hjá Rubekki á Húsa-brúgv beint við Havnar kirkju. Húsini stóðu uppi inntil í 50-unum.

København. Ham kaldte man Kia Palle. Han var en rask og vild dreng, der imod var Johannes altid så stille. Marie kom jeg meget sammen med, hun var så lys og sød og sang så kønt. Deres lejlighed var så gammeldags, men hyggelig. Der var intet komfur i køkkenet, men en åben grue med en slags gryde med ild, hvorved de kogte maden, og bilæggerovne i stuerne. Der var et kammer med slagbænk og bord foran vinduet, der husker jeg Maries vugge stod og over vuggen var det et stort billede af Jesus vel-signer de små børn, så stod der underneden: "Lad de små børn komme til mig". Dagligstuen havde Essa, den var ret stor og loftsværelset mod syd boede bager Hansen i, det var som et jomfrubur, hvide klare gardiner og fult af planter i vinduet. Jørgens Trine var en broderdatter af omma, hun havde været der, siden

hun blev født, da moderen døde. Hun var et udmærket menneske og så var hun så gemytlig. Hun var kendt over hele byen. Hendes yndlingsudryk var: "Hold mund din gamle snørestøvle". Hun og jeg holdt meget af hinanden. Af og til forærede hun mig et par tyrkiske cigaretter, man kunne udelukkende købe dem på apoteket. Hun blev holdt under et vist formynderskab, da hun var den eneste Debes, der holdt af at give. Hun brugte mange penge til komedie, da hun var på komedie så længe der blev spillet.

Smidjanstovan

Når man skule gå ud i Vågsbotn ad Bryggebakken, kom man først forbi Smiensstue til venstre. Det var Hanus i Smiensstovas barndomshjem. Der boede en gammel bedstemor, lille og rund, så kom konen i huset, den hed Sanna, hun var som et forklædt mandfolk, robust og munden gik altid på hende - hendes stemme var så grov. Deres 3 børn var Gitte,

som blev gift i København og Hanus og Anna Sofia som er gift med Vilhelm Simonsen, hun er en dygtig kone. Der var en broder til Sanna, som hed Peter Winther, han var så rar, han blev også gift og boede oppe i Husegård, der hvor Anton Arge nu bor. Hans kone var fra Tofte, de havde 2 døtre og en lille søn, som var Peters stolthed. Han var også sød. Peter var af den slags mennesker, som alle gjorde grin med, fordi han ikke kunne forsvare sig. De mænd, der lossede sammen med ham, gjorde ham altid fortræd. Så blev hans yngste datter syg og døde, hun var lige 14 år. Drengen blev også syg og Peter vågede over ham nat og dag, det tålte han vist ikke.

Min broder Martin brugte ham som et slags vækkeur. Martin havde ondt ved at vågne om morgenen, så han havde et hul i vindueskarmen, hvorigennem han stak en sejlgarnssnor, bandt så snoren om den højre hånd, så stillede Peter Winther nede under vinduet og trak i snoren. Hånden blev på den måde løftet ½ alen fra sengen, så vågnede jo Martin, men sæt nu at Peter ikke havde været klar i hovedet, kunne Martin næsten have mistet hånden. Den ældste af Peters døtre er gift ude på Arge med en mand, der hedder Daniel, man kalder ham Bonden på Arge. Line Sofus' mor ude i Bø, er også en søster til Peter.

Tokustova

Når man kom forbi Smiensstove, var der et lille bitte hus, som de kaldte Togestova, der boede Toge-Sigvaldur, en halvgammel særting. Han gik altid og klappede sig på brystet og hans ene bukseben var altid meget højere oppe end det andet. Han læste, især Walther Scott. Han havde også et blad med kulørte tegninger i. Bladet hed Dagstelegrafen og så stillede han ud i vinduet, hvad han tegnede. Martin fik engang en bog af ham, den var af Walther Scott, den var så lille, jeg har aldrig set så lille format på nogen bøger.

Originalar í Havn

I det hele taget var der mange originaler i Tórshavn, da jeg var barn. Libbe på Hille var en af de morsomste, men hendes

vittigheder er så for-tærskede, som da hun sagde, at hun havde haft en læge i sengen hele natten og om drengene, der havde banket på hendes bryst-er om natten, om det danske Kina og det færøske Kina og andet. Men her var en morsom gammel bødker, som blev kaldt Lambabødkeren.

Han boede sam men med sin kone i et lille hus bag ved Mettestove, han skulle have været en dygtig mand, men vældig mundrap. Ham går der mange morsomme historier om. Engang da gamle Restorff var så plaget af gigt og sad på bænken i Vågsbotn, kom Lambabødkeren forbi. Så siger bedstefar: "Åh, Hans Pauli, kan du ikke give mig et råd for gigt, jeg er så dårlig". Da svarede bødkeren: "Jeg skal sige Dem Restorff, De er sku så luddoven, det er derfor at De er så dårlig - tag fat og bestil noget, så bliver det nok bedre". Bedstefar lo kun, da han netop vidste, at han aldrig havde været

Hanus í Smidjustovu, sum var sonur Sámals hjá Rubekki.

Store Peter, han var en meget høj og kraftig mand, han var slagter og han var ofte fuld og så gik han med sin slagterkniv i hånden, hvor var vi bange for ham. Han plejede at gå gryle og så bandt han en kohale bagpå, så den slæbte efter ham. Han havde også en stor tyk søster, som vi kaldte Geribaldi. Hun var mor til Inga i Krog. Store Peters kone var så lille og spinkel, hun havde nok haft det svært. Deres søn var Store Marin, politiet i Trangisvåg. Her var så mange Oler i denne periode, de havde hver sit tilnavn: der var Ole Hest, Ole Boy, Ole Rik, Ole Svend, Ole Ing, Ole Bill. Så var der en mand fra landet et sted, som hed Liggjas - han sad i skansen næsten hver gang han var i byen, han drak efter noder. Han sagde altid mæ, mæ, når han var fuld og så havde han en hale af børn efter sig. Jeg husker, han var gået ud til Hansen i Havn en dag, og jeg har nok været efter ham, som de andre børn. Vi kom da forbi kirkegården ved Munkestuen, og der stod en vædder tøjret, og da den fik øje på hele dette optog, begyndte den at råbe mæ, mæ, og da blev der jo en latter, så man måtte have ondt af Liggjas. Engang bestilte han et par vandstøvler hos bedstefar Jacobsen, men de må være både store og gode. - ja, ja, det skal de nok blive. Dagen efter kom han igen og det gjorde han flere dage. Så en dag bedstemor var i godt lune, gav hun ham middagsmad, men det blev endnu værre med hans besøg. Da de så en dag skulle lige til at spise, kom Liggjas, så siger han, nå, nu skal vi nok spise til middag, men da blev bedstemor vred, hun råbte til ham og slog i bordet. Ikke her. Nej, nej, sagde han og blev bange og gik sin vej. Efter det turde

Lambabøkjarin.

doven. Lambabødkeren havde sin og sin kones ligkister stående på loftet i påkommende tilfælde. Det er nok sandt, da han var så aparte. Da jeg var i bedstefars brødbutik, kom Hans Pauli og skulle købe et rugbrød, men det øsregnede, så spurgte jeg om han ikke ville have papir om brødet - nej, jeg vil helst intet have om, når jeg kommer hjem er skorpen blevet blød af regnen, så kan vi to gamle bedre spise dem.

Her var også en stor køn mand, som blev kaldt

Toku-Sigvald.

Synirnir hjá Mouritsi hjá Rubekki vóru sera kendir havnarmenn. Hendan myndin er tikin í 1962.

Frá vinstru er teir: Christian Martin, Pedda Post, Rubek, Georg og Johan Hendrik. Georg búði í Noregi stóran part av lívinum. Ein systir var eisini Anna Kristina. Hon búði í Danmark.

Óli Hans Hammer Olsen, leiðari á Skipaeftirlitinum:

Arbeiðsumhvørvi í hálsæti

Nakrar hugleiðingar

Tá eg hyggi at myndini av monnunum, ið tóku stig til at stovna Fiskimannafelagið, hugsi eg oftani um, at eg minnst fleiri av teimum frá tíðini eg vaks upp í Syðrugøtu. Tá myndin varð gjord í 1985 vóru tveir av teimum framvegis á lívi. Stovnanin av Fiskimannafelagnum varð av mongum mett sum eitt bragd. Tey, sum hava lisið søguna hjá fakkfeløgnum, eru vist øll samd um, at fakkfelagsleiðarar runt um í heiminum ikki altíð hava havt tað so lætt. Hugsið um allar teir, sum hava sitið og sita í fongslí, og annars hava verið forfylgdir, av tí at teir hava stríðst fyri at vinna limum sínum sømilig lívskor.

Trygd á sjónum

Enski politikkarin Samuel Plimsoll, ið livdi frá 1824 til 1898, stríddist nógv fyri at fáa samtykt eitt regluverk, til at hava eftirlit við sjódyggleikanum hjá skipum, og man kendasta minni eftir hann verða sonevnda Plimsollmerkið. Nógvar konventiónir, og nógvar eftirlitsfyriskipanir eru settar í verk síðani Plimsoll. Felags fyri allar hesar skipanir er, at tær verða gjørdar sum avleiðing av einari skipsvanlukku, annaðhvørt hon hevur borið í sær at nógv fólk sjólátast, ella at talan er um eitt dálkingaróhapp. Hugsið um Titanic, Herald of free Enterprice, Estoniu, Exxon Valdez o. s. fr., og nú fyri stuttum Prestige.

Viðvíkjandi fiskiskipum er ongin altjóða viðurkendur standardur fyri trygd. Torremolinos konventiónin varð gjord í 1977, og varð endurskoðað í 1993. Illa gongur tó at fáa Torremolinos konventiónina samtykta í altjóða høpi.

Altjóða felagsskapir sita eisini og fást við onnur ting enn tað, sum í dagligari talu verður knýtt saman við trygd á sjónum, og hugsi eg serliga um altjóða arbeiðarafelagsskapin undir ST, ILO. ILO setir minstukrøv til heilsu, umhvørvi og trygd á arbeiðsplássinum. ILO setir eisini krøv um arbeiðsumhvørvið umborð á skipum, herundir fiskiskipum, og verður í hesum sambandi arbeitt tætt saman við altjóða sjóferðslufelagsskapinum undir ST, IMO. Arbeitt verður eisini í ES við at betra um trygd heilsu og umhvørvi á skipum. Hildið kundi verið áfram at tosa um altjóða viðurskifti, men ætlanin var nú eisini at siga eitt sindur um okkara egnu heimligu viðurskifti og tann felags veruleika, vit nú einaferð liva í.

Skipaeftirlitið

IMO setir sum krav til stjórnir í øllum londum, sum skráseta skip, at tey skulu hava eftirlit við teimum. Í Føroyum hevði danska Söfartsstyrelsen hesa uppgávu til 31. desember í fjør. Uppgávan varð yvirtikin sum føroyskt sermál 1. januar ár og varð Føroyska Skipaeftirlitið stovnað til at røkja hesa uppgávu.

Høvuðsuppgávan hjá Skipaeftirlitinum er, sum navnið sigur, at hava eftirlit við skipum. Skipaeftirlitið verður umsitið sambært lóg nr. 165 frá 21. desember 2001 um Trygd á sjónum. Síðani 1. januar hevur verið arbeitt við at byggja stovnin upp. 4 starvsfólk eru sett, og eru vit nú saman við fólkunum ið starvaðust hjá Söfartsstyrelsen fyribils fullmannaði - átta fólk í tali.

Sambært lógini um trygd á sjónum eru nógvar aðrar upp gávur tengdar at eftirliti. Ein av hesum uppgávum er at gera reglugerðir. Her skal ásannast, at ikki so nógv er komið burtúr 1. árið, men meira ferð verður sett á tað arbeiði nú. Donsku reglugerðirnar, ið lýstar eru fyri Føroyar, eru enn í gildi.

Arbeiðsumhvørvið

Tá eg sigldi við fiskiskipum, upplivdi eg ofta menn, sum í bestu árum vóru útslitnir. Eg minnst, hvussu tað viðhvørt var ein plága hjá teimum at koma úr koyggjuni, av tí at teir høvdu pínu í øllum kroppinum. Eisini minnist eg aftur á hetta at fara í vát oljuklæði og vátar handskar, tá ein skuldi á dekkið. Umstøður vóru ikki til at turka klæðini. Minnst eisini, hvussu strævið tað var, at ein ikki kundi standa upprættur og arbeiða, av tí at ov lágt var á arbeiðsdekkinum. Síðani var tað larmurin frá høvuðsmaskinu, olju-trýstumpum o. s. fr., ið gjørdur, at ikki hoyrdist

mannamál nógvastaðni umborð.

Ikki var sjáldan heldur, tá farið varð í koyggjuna, at tjak stóðst av, hvussu nógvur hiti skuldi vera á kamarinum. Ikki var hugsað so nógv um tað tá, men seinni er hetta ofta runnið fram fyri meg, og víst kann okkurt gerast við hetta.

Grein 8 í lógini um trygd á sjónum sigur, at landsstýrismaðurin kann gera reglur um arbeiðsumhvørvið umborð á skipum.

1. mars í ár varð fundur hildin millum Skipaeftirlitið og nevndina í Fiskimannafelagnum. Á hesun fundinum vóru fleiri mál tikin upp, men tað, sum nógv mest varð tosað um, var arbeiðsumhvørvið. M.a. varð nevnt um inniklima í aptering á skipum, rúmd á kømrum, reinførið í baðirúmunum, larmur, ergonomi o. s. fr. Kært varð eisini um, at fyriskrivaðu báta- og brandvenjingarnar vóru ikki hildnar. Annars varð eisini tosað um hugburðin hjá fólkinum, ið siglir við fiskiskipum.

Hesin fundurin gav mær nakað at hugsa um, av tí at eitt av aðalmálunum hjá Skipaeftirlitinum er at tryggja trygd og trivna so væl sum til ber.

Ein kann spyrja, hvat arbeiðsumhvørvið umfatar? Men hugtakið "Heilsa, Umhvørvi og Trygd", eisini nevnt HUT haldi eg lýsa, hvat arbeiðsumhvørvið er. Hesi trý orðini siga so ómetaliga nógv. Tú kanst seta allar møguligar spurningar, ið á ein ella annan hátt kunnu vísa til hetta hugtakið. Hugtakið umfatar eisini persónliga verjuútgørd, t. v. s. ymisk verndarklæði so sum hjálm, handskar, o. s. fr., sum nú einaferð hóska til uppgávuna, ein er í holt við. Í hesum sambandi er vert at nevna, at einaferð í vár, fekk ein maður ein gilsakrók í høvðið umborð á einum føroyskum trolara. Maðurin var í hjálmi, so einasti skaðin sum hendi, varð at brillurnar brotnaðu. Hvat kundi ikki verið hent, um maðurin ikki var í hjálmi?

Fyri nøkrum árum síðani varð felagið Fiskimannakonur stovnað. Hetta felag var sera virkið, og eitt av málunum hjá teimum var at fáa bøtt um heilsu, umhvørvi og trygd

Óli Hans Hammer Olsen.

umborð á fiskiskipum. Áhugavert hevði verið hjá Skipaeftirlitinum at hoyrt nøkur sjónarmið frá felagnum Fiskimannakonur eisini. Tí vert er at hugsa um, at konurnar vilja hava menninar heim aftur í øllum góðum.

Givið er, at roknast kann við mótstøðu tá reglugerðir um arbeiðsumhvørvi verða settar í verk, av tí at hetta kemur at hava broytingar við sær. Tó skal sigast at fleiri av skipaeigarunum eru farnir í holt við at umbyggja og nútímansgera skip síni, og eru eisini nakrir sum gera skipini út við trygdarútgørd sum ikki er kravd. Sagt verður frá, at manningar umborð á skipunum taka væl undir við hesum, og er tað at fegnast um.

Viðvíkjandi arbeiðsumhvørvi umborð á fiskiskipum, handhevar Skipaeftirlitið donsku reglugerðirnar sum eru lýstar í Söfartsstyrelsens meddelelser E.

Serligu donsku reglugerðirnar um arbeiðsumhvørvið umborð á skipum eru lýstar í Meddelelser A, men eru ikki settar í gildi í Føroyum.

Hugt verður í løtuni at, hvussu farst kann í holt við at gera haldgóðar reglugerðir fyri arbeiðsumhvørvið á føroyskum skipum. Eitt slíkt arbeiðið krevur nógva orku, og tekur langa tíð. Í Danmark hevur verið arbeitt við hesum viðurskiftunum í nógv ár, men komið er ikki á mál enn. Fyri at kunna bera skjótari at, verður hugt eftir, um Söfartsstyrelsens med-

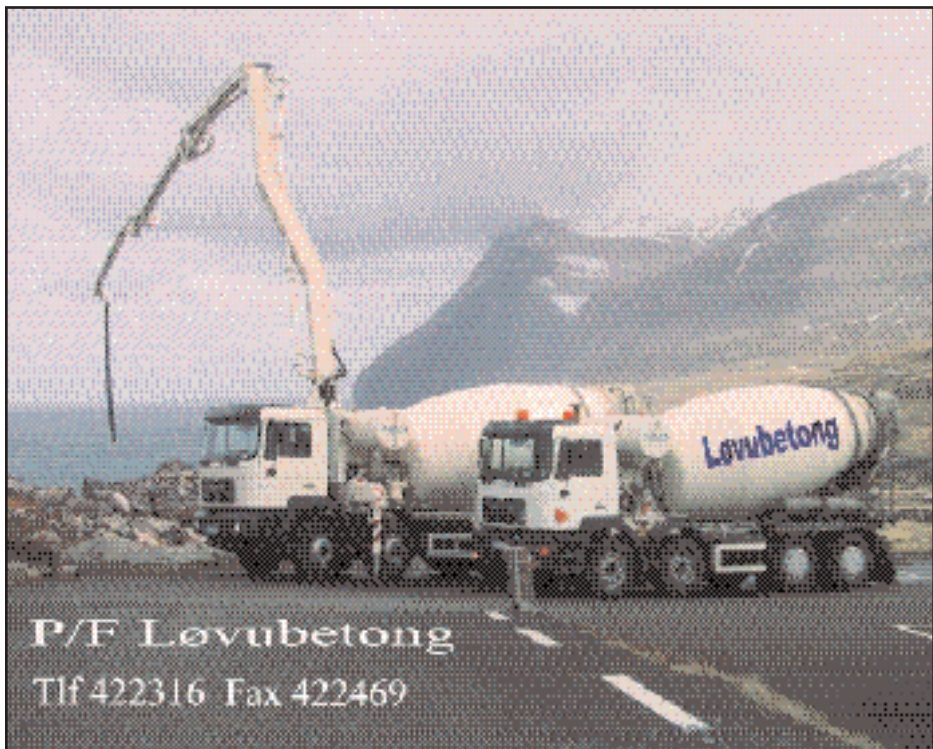
delelser A skulu lýsast til at galda í Føroyum. Vísir tað seg síðani at vera neyðugt við tillagingum, ella ískoytum, kunnu hesi gerast eftir tørv. Hesin tørvur kemur í stóran mun at verða lýstur við at sjómenninir í Føroyum og avvarðandi hjá teimum boða frá til avvarðandi myndugleikar, soleiðis at hósandi tiltøk kunnu setast í verk hesum viðvíkjandi.

Tíðir broytast, og soleiðis eisini við krøvum til mannsømilig kor. Eitt av krøvunum má vera, at allir borgarar í samfelagnum hava javnbjóðis rætt til tær tæmastur, sum vit gjalda til. Eitt av endamállum við reglum um arbeiðsumhvørvið er at skipa so fyri, at fólk skulu kunna vera á arbeiðsmarknaðinum øll síni bestu ár, uttan at fáa mein av tí, og at øll, ikki minst sjómenninir, skulu kunna njóta sítt otium í friði og náðum uttan at verða doyvdur av heilivági fyri at halda út at liva.

Møguleiki er at gera nakað, men einsamalt megnar Skipaeftirlitið neyvan at gjøgnumføra eit slíkt stórmál, sum arbeiðsumhvørvið er í bræði. Við tykkara aktivum medvirkan vænti eg tó at nakað munadygt kann fáast burtúr, til felags gleði og gagn.

Við hesum orðum fari eg at ynskja tykkum øllum blíðan byrð í vón um at fáa eitt gott og mennandi orðaskifti í lag um hugtakið Heilsa, Trygd og Umhvørvi.

Takk fyri

Landsfundurin 2002

Tann 31. desember varð landsfundur felagsins settur í Norðurlandahúsinum. Umleið 100 fiskimenn vóru møttir, og meta vit hetta fyrri at vera rættiliga gott. Her vóru bæði gamlir kenningar og nýggj andlit.

Felagsformaðurin Óli Jacobsen bjóðaði væl komin og mintist Ásmund Lognberg, sóknarformann felagsins í Skopun, sum er farin síðani seinasta fund.

Til orðstýrari varð Eyðun Johannesen, næstformaður FFs, valdur og gav hann orðið til formannin at leggja fram ársfrágreiðingina fyri 2002. Hendan var prentað og býtt út. Ársfrágreiðingin lýsir gjølla virksema

felagsins í farna ári, soleiðis sum tað eisini er lýst í FF-blaðnum. Í blaðnum í dag endurgeva vit samandrættin av ársfrágreiðingini. Hon verður annars send umborð í skipini og hagar, sum áhugi kann vera fyrri henni. Men tann, sum annars hevur áhuga fyrri at fáa ársfrágreiðingina, fær hana frá skrivstovu FFs.

Aftaná framløguna var orðaskifti og spurningar,

og har vóru ymisk viðurskifti tikin upp.

Millum umrøddu máluni kunnu nevast:

- a. Hildið var at reglugerðin fyri garnaskip skuldi verið broytt, m.a. við at avtaka ella mýkja 72 tíma regluna, sum merkir, at fiskimenn kunnu noyðast út í vánaligum veðri at draga gørnini.
- b. Trolbassurin fær ov lítila lön í mun til ta ábyrgd, sum liggur á honum.
- c. Tað er óheppið um sáttmálin kann verða soleiðis háttaður, at manningartalið verður trýst so nógv niður, at tað kann ganga útyvir trygd og heilsu hjá fiskimonnum.
- d. Tað eigur at verða hugsað um møguleikarnar hjá fiskimonnum í útoyggjum at sleppa til skips.
- e. Tað eigur at verða gjørt nakað ítøkiligt at útvega ungfolki møguleikar at sleppa til skips. Tosað var m.a. um møguleikan fyrri læruplássi.

f. Tosað varð um trygðarskeið, og hildið varð, at tað var óheppið at freistin ferð eftir ferð verður útsett, tí bíðirøðin at sleppa á skeið ikki stýttist. Dentur varð lagdur á, at her var eisini neyðugt við hugburðsbroyting hjá fiskimonnum.

g. 1. november átti at verðið fullur heilidagur, har skipini skuldu verið inni.

h. Tosað var eisini um heilsuviðurskifti hjá teimum siglandi. Her eigur at verða stuðlað uppundir kanninum á økinum. Ein møguleiki skuldi verið kondurumborð á skipunum.

i. Trygging hjá og av fiskimonnum skuldi verið samskipað, so meira kundi fingist burtúrur.

Formaðurin upplýsti fyrri fundinum í samband við samlagstryggingina, at bonus var útgoldið fyrri undanfarin ár. Nevndin hevur samtykt at mæla hinum feløgum í hes-

um samtakinum til, at hetta bonus skuldi nýtast til at bota um samlagstryggingina við eini trygging fyrri "kritiska sjúku". Hetta merkir, at verður limur í tryggingi raktur av eini sjúku, sum verður roknað sum kritisk verður ein ávís upphædd goldin út. Hetta vil loysa tann trupulleikan, at menn við sjúku kunnu standa púra á berum.

Fundurin tók undir við hesum.

Onnur viðurskifti vóru eisini umrødd. Og hesi verða sjálvsagt viðgjørd av felagsstjórnini í nýggja árinum.

Trygðin umborð

Gestarøðari var Óli Hans Hammer Olsen, sum er leiðari í nýggja yvirtikna Skipaefirlitinum. Óli Hans hevði eina framløgu, sum er endurprentað aðra staðni í blaðnum.

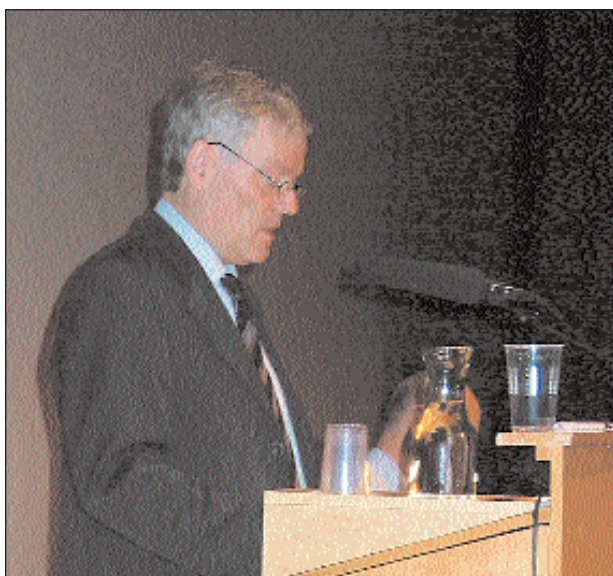
Aftaná framløguna var ein hópur av spurningum. Summar av hesum kundi Óli Hans svara uppá beinanvegin. Aðrar mátti hann taka heim við sær.

Rættiliga fitt av spurningum vóru um eftirlit og útsetan av eftirlitum. Tá Skipaefirlitið enn er nýtt, eru ikki allar mannagongdir skipaðar enn. Men hetta fer alt at koma í rættlag.

Ein ítøkiligur spurningur var um nøkur regla var fyrri, hvussu leingi tað kundi verða arbeitt í eini frystilast út í eitt. Hetta var ein av spurninginum, sum Óli Hans tók heim við sær at kanna.

Umrødd vóru eisini knøttar fyrri neyðstopp og neyðstart, sum kunnu hava avgerandi týdning í neyðstöðu.

Tosað varð um gang umborð. Hetta er ein stóur trupulleiki, tá talan er um gomul skip, meðan hann letur seg loysa, tá talan er um nýbygd skip. Eisini var ljóskastarin havdur á lofti enn einaferð. Tað undraði menn, at ljóskastarin ikki skuldi vera eitt krav. Her kunnu vit vísa til frásøgnina um "Vesturhavið Blíða", tá hetta skip í 1957 var við at bjarga eini íslenskari manning takkað verið, at

teir voru útgjörðir við ljóskastara.

Hetta skuldi givið nakð at hugsa um.

Samanumtikið var tað eitt sera gagnligt orðaskifti um hesu mál. Óli Hans er sjálvur gamal fiskimaður og sjómaður,

so hann dugur at tosa við fiskimenn.

Sjálvur heldur Óli Hans, at hann hevði ein frálíkan fund saman við Fiskimannafelagnum, og tað halda vit eisini.

Hann sigur, at spurningar, ið voru settir, verða

viðgjörðir í lötuni, og fingur vit longu 2. januar ávegis svar, sum eru í blaðnum í dag. Tað má sigast at vera samskifti! Væntandi frætta vit meira seinni.

Síðan var grannskoðaður roknskapur fyri 2001

lagdur fram, og var hann samtyktur.

Í hesum sambandi varð umrøtt hvørt ein partur av felagsins eginogn kann verða nýttur sum ískoyti til eftirløn hjá teimum eldru fiskimonnum. Hetta mál verður kannað.

Grannskoðarin Rasmussen og Weihe varð afturvaldur, og limagjaldið verður óbroytt.

Undir "annað" var sum vanligt tosað um ymist. M.a. um møgulig sáttmálakrøv til komandi samráðingar.

Landsfundurin endaði umleið kl. 16,30. Talan var um ein positivan fund í einum góðum anda, sum gevur treysti til at fara í holt við eitt nýtt ár.

Samandráttur og niðurstøða

Sigast kann sum heild, at árið 2002 hevur verið gott. Um virkisemið hjá felagnum skal gerast fylgjandi samandráttur:

Sáttmálin. Her má fyrst nevast sáttmálin, sum vit gjørdur í vár við Føroya Reiðarafelag. Tað má roknaast fyri at vera eitt rættligt gjøgnumbrot, at ein eftirlønarskipan er gjørd fyri fiskimenn. Hóast tølini ikki eru so stór (enn), so má serligur dentur leggjast á, at tað er eydnast at fáa reiðararnar at luttaka í hesi skipan.

Og her luttaka teir reelt. Hjá okkum er tað ikki sum hjá tíðarløntum. Tey kunnu siga, at tey sjálvi eisini gjalda partin hjá arbeiðsgevarum, tí hesir eru bert slopnir tað biligari í beinleiðis løn.

Við okkara sáttmálskipan kunnu vit staðfesta, at her er tað veruliga arbeiðsgevarin, sum rindar.

Ein onnur nýskapin er, at vit hava fingið sett trivnaðarmál á dagsskránnar. Hetta er eisini enn á einum byrjunarstøði, og tað fer kanska at taka sína tíð at koma á mál. Men her vilja vit fegin, at fiskimenn gera vart við seg, so vit kunnu fylgja upp, hvussu avtalurnar á hesum øki verða yvirhildnar.

Veidimøguleikar og prísir. Tað, sum er avgerandi fyri úrkomuna hjá fiskimonnum, er, umframt sáttmálarnar, veiða og prísir.

Taka vit prísirnar fyrst, so hevur FF verið sera virkið á hesum øki. Vit hava heilt síðan 1986 verið í oddanum at fáa marknaðarbúskap fyri fiski-ídnaðin á landi. Tað var uppskot frá okkum, sum í 1988 varð lógarfest, og sum við árslok í 1989 byrjaði ta kapping um fiskin, sum í dag, hóast afturstig viðhvørt, gevur fiskimonnum "rættar" prísir.

Vit vóru eisini millum stovnararnar av Fiska-

marknaðinum, har tað kann staðfestast, at hann eftir 10 ára virki hevur havt stóran týðning fyri kappingina um fiskin, og harvið fyri prísirnar. Tó kann altíð vera okkurt, sum eigur at verða rættad, og her eiga fiskimenn heldur ikki at halda seg aftur at gera vart við slík viðurskifti.

Men, sum vit hava ført fram ferð eftir ferð, eigur henda kapping ikki at vera tálmað meira enn avgjørt neyðugt av politiskum tiltøkum, tí so kann stígur koma í.

Sjálvan fiskiskapin kunnu vit einki gera við, men hinvegin er tað so avgjørt okkara áhugamál, hvussu t.d. fiskidagaskipanin verður umsitin. Og størsti parturin av okkara ársfrágreiðing snýr seg júst um hesi viðurskifti.

Tað kann sigast við rættiligari vissu, at her ruggar ikki alt, sum tað eigur. Tað kann staðfestast, at seinastu árin hava metingarnar av gongdini fyri tey ymisku fiskasløgini verið mótsatt tí, sum veruliga er hent, fyri hvørt einasta ár og fyri hvørt fiskaslag. Tað er einigin ivi um, at her eigur mannagongdin onkursvegna at verða fullkomiliga umskipað. Tað ber ikki til leggja ætlanir fram yvir við slíkari óvissu, sum her er talan um. Tað ringasta er, at tað er stórt sæð er ómøguligt at fáa svar uppá teir spurningar, sum fiskimenn kunnu seta. Tað virkar sum at fiskifrøðingar eru firtinir inn á fiskin sjálvan, tí hann ikki uppførir seg sambært teirra lærubókum.

Men samstundis síggja vit, at fiskidagaskipanin riggar. Tað hevur hon í hvussu er gjørt tey 6-7 árin, hon hevur verið í gildi. Og hetta má vera útgangsstøðið hjá fiskifrøðisligu tilráðingini.

Vit kunnu staðfesta, at hóast tað hevur verið tungt, so hava vit eisini havt okkara ávirkan á úrslitið av árligu ásetingini

av fiskidøgum.

Bardagi fyri rættartrygd. Vit arbeiða eisini við nógvum øðrum málum, sum viðvíkja fiskimonnum. Og her kunnu vit staðfesta, hvussu vit mótvegis almennu myndugleikunum mugu brúka stóra orku í málum, sum als ikki skuldu verið nakar trupulleiki.

Tað kann vera ringt at skilja, at tað veruliga skal kempast fyri at tryggja fiskimonnum nakað so grundleggjandi sum lógásett endurgjald fyri sjúku. Men ikki tess minni, so er hetta farið við stórum parti av okkara orku, sum tað eisini sæst í ársfrágreiðingini.

Men hesi mál hava eisini staðfest tað tiltakandi og eftirhondini fullkomna rættarloysi, sum er í Føroyum. Eitt "gott" dømi um hetta er søgan um eygleiðaran við rækjuskípum. Hann skal gera

eina uppgávu fyri almennar myndugleikar. Eftir ávísing frá myndugleikanum mynstrar hann á ein serligan teig í mynstringarlistanum. Men tá hann fer í land sjúkur, verður júst hetta nýtt sum grundgeving fyri at nokta honum lógásetta sjúkraviðbót! Og hetta verður gjørt, uttan at málið nakrantíð hevur fingið eina lögfrøðisliga viðgerð, og uttan at hond verður sjálvkravd rætt frá síðu fyri at rætta hetta upplagda órættvísi.

Eitt upplagt úrslit av hesum er, at vit nokta fiskimonnum at mynstra sum eygleiðarar.

Hitt málið snýr seg um dagpeningalógina, har avgerð hjá kærnevndini í almannamálum setti fiskimenn uttanfyri lógina. Eitt er tað, at tað tók eitt hálvt ár, frá tí avvarandi myndugleiki varð gjørdur varur við trupulleikan, til uppskot um at broyta

tvey orð í dagpeningalógini varð lagt fyri tingið, at loysa henda trupulleika.

Men sambært uppskotiðnum ætlaði landsstýrismaðurin við ásetingini av gildiskomuni fyri lógina, nevnliga 1. januar 2003 í staðin fyri dagin fyri umrøddu avgerð, tá útgjaldingar til fiskimenn vórðu steðgaðar, at fiskimenn sjálvir skuldu sviða fyri hesum drálinum. Men tað, sum ger hetta enn meira álvarsligt, er, at hetta varð gjørt í teirri trúgv, at tað fór at vera FF, sum kom at sviða fyri hesum figgarliga. Men hendan ætlan varð tó forpurrad av trivnaðarnevndini hjá lögtinginum, sum fekk gildiskomanina broytta at vera galdandi, frá tí nýggja dagpeningalógin kom í gildi í 2001.

Hetta er rættarstøðan, sum er alment galdandi í landinum. Tað tykist at gerast meira og meira víðurkent, at tað, sum umræður í lógarumsiting, er ikki hvat veruliga stendur í eini lóg, men hvør "politiski viljin" er. Tað er eisini ómøguligt at fáa nakra frágreiðing um allar tær tilvildarligu avgerðirnar, sum verða tiknar. Tí ber heldur ikki til at grundgeva ímóti teimum. Tað má vera ein uppløgd uppgáva hjá einum fakkfelag at stríðast móti slíkum rættarloysi, uttan mun til

hvør, ið situr í stjórn. Ella í andstøðu, tí andstøðan, sum vera skal, er stórt sæð líka dán.

Fiskimenn og ALS. Eitt annað mál, vit hava stríðst við, er fiskimenn og ALS. Beint nú liggur eitt uppskot í tinginum, sum skal kunna loysa spurningin, hvussu fiskimenn kunnu koma inn í ALS, tá skip liggja meira enn ætlað.

FF-blaðið. Ein stórir partur av virkseminum hjá okkum er útgávan av FF-blaðnum, sum er andlitið hjá felagnum úteftir. Roynt verður at hava eitt blað, sum ikki líkist hinum bløðunum. Tilfarið í blaðnum er fyrst og fremst felags- og fiskivinnutíðindini. Rættiliga nógv verður gjørt við at viðgera samfelagsviðurskifti, fyrst og fremst við atlit til viðurskifti hjá fiskimonnum og løntakarum. Ein fastur táttur er siðmenninartilfar. Hetta er partvíst fiskimannasøguligt tilfar og partvíst meira alment. Hetta ger blaðið viðkomandi fyri einum størri lesaraskara og er við til at geva felagnum vælild millum fólk yvirhøvur.

Okkara royndir eru, at fólk eru sera fegin um blaðið. Tað er neyvan dagur, at fólk ikki gera vart við, hvussu fegin tey eru um tað og meta tað at vera besta blað í landinum. Tað eru fleiri, sum bert halda FF-blaðið.

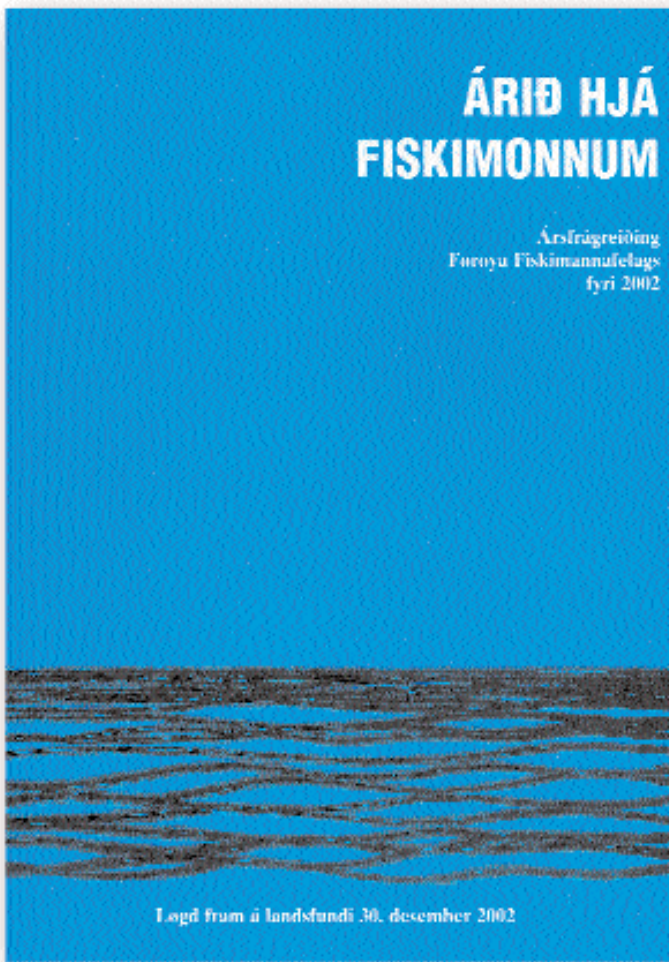
Roknað verður við, at blaðið kann gerast sjálvberandi figgarliga.

Húsið. Her skal verða skoytt uppí, at húsið hjá felagnum er umbyggt. Yvirtomin skuldi kortini skiftast út. Hetta gav møguleika fyri at fáa meginpartin av eini hædd afturat. Við bestu plasering í landinum er hetta ein góð íløg.

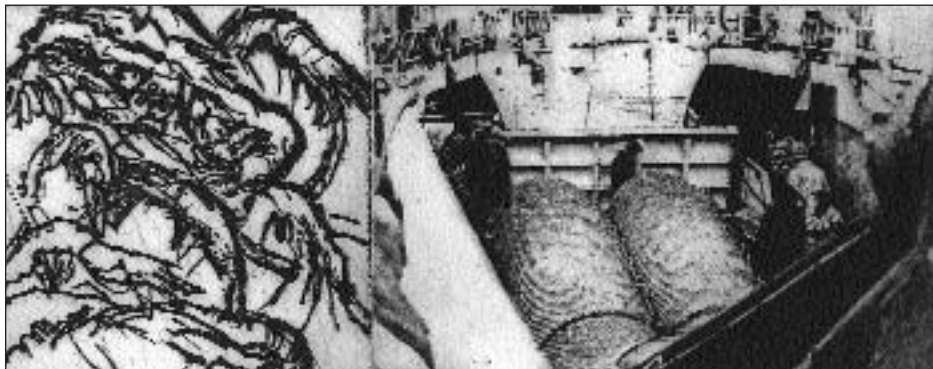
Annars. Vit fara við treysti inn í komandi ár. Og vit vilja takka øllum, sum vit hava havt samskifti við. Hetta er ikki minst galdandi fyri álitismenn, sum vit javnan hava samskifti við gjøgnum árið.

Virkseimið hjá felagnum krevur eisini eina vælirandi umsiting. Hana hava vit, og fær hon eisini tókk fyri avrikini gjøgnum árið.

At enda verður ynskt øllum eitt gott 2003.

Ársfrágreiðingin varð løgd fram á landsfundi 30. desember 2002.

Myndirnar, sum prýddu "Ársfrágreiðing Føroya Fiskimannafelags fyri 2002", hevur Jóna Rasmussen gjørt.

For Thornston, *Algerine*

Hesa forvitnislígu myndina úr Bringsnagötu í 1894/95 hafa vit fyrr havt í samband við dagbókurnar hjá Petur Alberg. Men her sýggja vit m.o. Stóra Petur, sum er umrøddur í greinini.

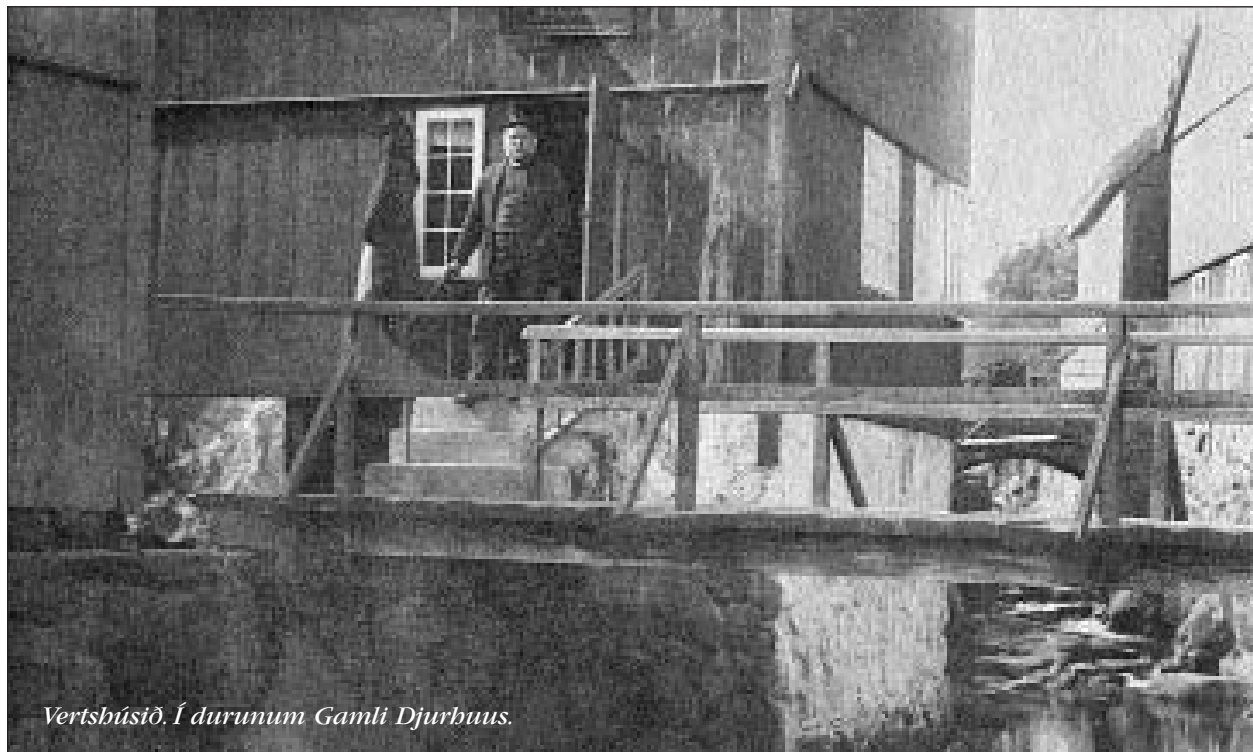
han ikke spørge om støvlerne men så fik han dem, og blev så borte.

Der var også en stakkels mand, som man kaldte Bolle-J. - han drak ikke, men var så fuld af liv, når han kom til byen, fik han tigget sig tøj til at skifte med, så skiftede han sommetider ved Skålebænk (sum stod við

handilin hjá P.A. Restorff) og der smed han så det brugte tøj - det kunne næsten gå af sig selv, det var oversået med lus. Det var en mand fra Kollefjord, som de kaldte Skøndil. Han var en grinagtig mand, han solgte engang en høne til gamle fru Hansen i Havn, og fik sine penge, men da de

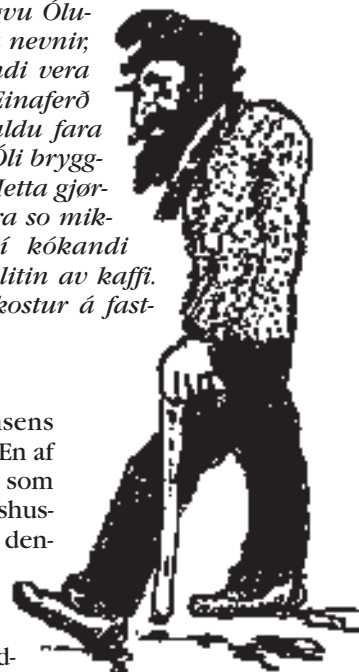
skulle rense hønen, var der hul på kroen. Næste gang han så kom derud, gjorde fru Hansen vrøvl og sagde at han ingen penge skulle have fået, da der var hul på kroen, hvortil han svarede: Min gode kone, købt er købt og solgt er solgt, om der så var nok så mange huller på kjösen.

En af Tórshavns gade-figurer var Hentze Olsen, han hørte til nede på hotel Djurhuus. Der var før min tid en familie Olsen, som boede dernede. Manden var måske noget ved den kgl. Handel, men der var 3 døtre, hvoraf den ene, Elsebeth Kristine blev gift med sysselmand Müller, den anden

Vertshúsið. Í durunum Gamli Djurhuus.

*Ein av teimum nógvu Ólu-
num, sum Carolina nevni;
Óli Hest. Hann kundi vera
sera beistakendur. Einaferð
hann og pápin skuldu fara
til útróðrar skuldi Óli brygg-
ja pápanum kaffi. Hetta gjør-
di hann við at koyra so mik-
ið av blákardús í kókandi
vatn, at hetta fekk litin av kaffi.
Hetta ver herskin kostur á fast-
andi hjarta.*

blev gammel Evsensens
kone og hed Amalie. En af
dem var Olevine, som
blev boende på Værtshus-
et som det blev kaldt den-
gang. Hun havde
sin broder Hentze i
huset. Der var
noget ved hans fød-
der. Deres bedstefar var
provst Hentze på Sandø.

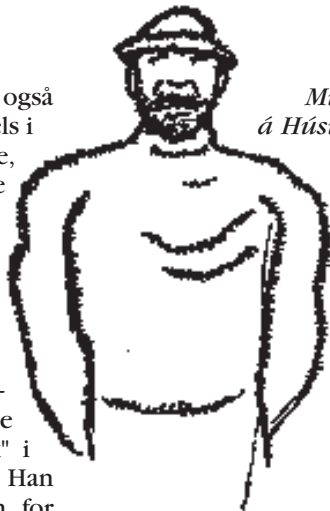
nogle år tilbage.

Der blev jeg tit sendt ned for at købe fløde, de havde nemlig ko. Hvergang jeg kom derned, kyssede jomfru Olsen mig, både når jeg kom og når jeg gik. Hentze rendte altid rundt i køkkenet jeg må nu alligevel have været et lydigt barn, siden jeg i det hele taget gik derned. Til sidst bildte Hentze sig ind, at der sad en prinsesse oppe i amtmandstårnet. Han stod nede på Elverveje og gebærdede sig og trykkede på hjertet og skabte sig, så det var forførdeligt, da var han vist op imod 50 år. Jeg antager, at gamle Djurhuus købte hotellet da han kom hjem fra sine langfarter. Han var en smuk og rar mand, men han var sær, hans kæreste var blevet gift med en anden, mens han var borte. Der sad han og fortalte om sine rejser omkring Kap Horn. Det var utrolige ting, han havde oplevet, omtrent som Jules Verne. Men han havde et interesseret publikum. Efter hans død fik så Kristian Djurhuus hotellet - han var en søn af Ole Jacob Djurhuus. Fru Djurhuus blev så gift med Kristian. Hun var fra Nolsø og var en datter af Skylv på Nolsø og havde vist været nede lige fra sit 14. år.

Husemikael var også mærkelig, han skulle have været en nydelig mand, da han var ung, men nu var han så rødblisset, men han drak ikke. Rimeligvis har han sejlet som matros med forskellige skibe. Han plejede at fortælle om dengang han var ombord i et skip og lempede kul sammen med Kristian d. 9. Ude i Vågsbotn børstede han vandstøvlerne for alle derude, men Martins støvler ville han ikke børste, hverken for gode ord eller betaling. Han kunne ellers godt lide Martin, men De ved Restorff, Deres støvler rører jeg ikke. Han kunne heller ikke tåle at komme i berøring med andre mennesker, hvis man rørte ved ham, skyndte han sig at børste det sted, hvor en anden havde lagt hånden på. Når han var alene, gik han og udstødte nogle bestialske hyl. Når jeg skulle ud i Vågsbotn om aftenen, var jeg bange for at møde ham. Han har nok tænkt, at jeg var bange for noget, for jeg løb altid, når jeg så ham, men han anede ikke, at det var ham, jeg var bange for, skulle jeg bara kalde på ham, så skulle han nok følge mig. Han og onkel Frants var

Niels í Kirkjubø

Af originaler, var der også en der blev kaldt Niels i Kirkebø. Han dansede, sang og efterlignede haugefuglenes stemmer. Han var meget villigt til at vise sine kunster, når der så vankede en kop kaffe, var han på toppunktet af ivrighed og sang gerne "Holmens faste stor" i en helt forkert takt. Han druknede i Sandåen for

*Mikal
á Húsum.*

Framhald á næstu síðu

dus, og jævnaldrende. Mikael gik altid med hat, både ude og inde. Han boede oppe hos sin søster Huse-Pouline, som var mor til Amanda og Jens Poulsen. Pouline fortalte, at da Mikael blev syg, lå han hele tiden med hat på i sengen, men den dag han døde, og hun kom ind for at set til ham, da havde han lagt sin hat på gulvet inden han døde.

Mere om hjemmet i Bringsnagøta

Da jeg var blevet 15 år, fik jeg en lille broder, det var Johan, som vi kaldte Jan. Ham kom jeg til at holde umådelig meget af, han var så artig, jeg har aldrig set ham være tvær eller gnaven som barn. Jeg lærte ham siden at læse og da han voksede til, spillede vi sammen. Han var musikalsk og sang kønt og spillede godt på violin. Samme år, han blev født, gik jeg til præsten og blev konfirmeret 9. april 1888. Vi gik til præst oppe i den gamle real-skole, i den klasse lige ved porten, når man kom forbi Afholdsforeningen. Min præst hed Chr. Hansen og var fra Bornholm. Han boede sammen med sine gamle forældre og en søster, som var så underlig grim, med tænderne helt ude af munden. Der var hyggeligt hos dem i Sandegærde. Gamle Hansen passede haven og køerne - han var så hyggelig. Konen var en dygtig, ældre kone, hun regerede i hjemmet, både gamle Hansen og præsten var under tøffelen. Hun plejede at sige: "Christian behøver ikke gifte sig, han har sådan en god mor". Frk. Hansen var så genert. Det eneste hun sagde, når man sad ved siden af hende var: "Lütsens har så mange børn" og så havde hun også en uheldig høj stemme. Det skind døde i Vartov, da hun var gammel. Når de var i selskab, og jeg var tilstede, måtte jeg hjælpe hende, den gamle, med tøjet, når det så var om vinteren og hun måtte jo gå fra Sandegærde, man havde ingen bil dengang, så var det kedeligt, hun lignede en levende bylt, - der var frakken, tørklæderne, hue, vanter, pulshoser og så havde hun kappen i en kurv. Kappen måtte man også sætte på hendes hoved, så endelig var hun viklet ud af det hele. Så var hun så nysgerrig, man måtte gøre sig ulejlighed med at fortælle, hvem den og den var i familie med. Når man så var færd-

1918. Jan Restorff, Óla Jákup í Horni, Maurentius og Hans við Stein øva í bakarínum.

Jan var beiggi Carolínu, sum hon umrøður.

Tað ábugaverða kann forteljast um Jan, at hann sum 18 ára gamal stjórnaði fyrstu framførsluni av okkara tjóðsangi "Tú alfagra land mitt" 3. júlادag 1907 í Sloans sali ella fyri júst 95 árum síðani. Hendan søgan hevur verið í FF-bláðnum. Tað var tann tá 22 ára gamli Petur Alberg, sum hevði gjørt lagið. So tað hevur verið ein uppvaktur ungdómur í Havn um aldaskiftið.

Jan var framúr musikalskur og var sálin í tónleikalívnum í Havn. Hann arbeiddi sum bakari í Canada 1911-15. Hann kom heim aftur og giftist við Christinu Mortensen úr Øravík. Men hann gjørdist skjótt sjúkur og doyði í 1925, bert 36 ára gamal.

ig med at forklare hende alt, svarede hun altid, ja det kan nu ikke nytte at fortælle mig alt det, for jeg kender ingen af dem. De taler om. Hun rettede tit på datteren, som ofte sad med hånden ved munden rimeligvis for at skjule tænderne. Dortha mit barn, tag hånden væk fra munden. Så syntes jo Dortha at hun skulle være lidt venlig mod sin sidemand, men kom aldrig længere end det samme: Lütsens har så mange børn.

Vi var 23 konfirmander, der var Marie Degn, Marie Poulsen, Mathilde på Nolsø, Sunneva Dalsgaard, Jens i Davidstue, Hans Olsen, Niels Mortensen (Trølle) og Andreas på Kåg (Pjosen) og en mængde andre. Sverre Patursson gik til (forbedring) som det hed dengang. Trolde på Arge dumpede første gang og måtte gå til præst engang til. Det blev jo altid regnet for en stor skam, det bliver vist ikke brugt mere.

Konfirmationsdagen oprandt, jeg må have været en latterlig konfirmand at se på. For det første var jeg lille og det sjal, som fader bestilte til mig, kom slet ikke - jeg måtte låne et fransk sjal fra Jette Effersø. Hun var så høj, så jeg måtte have sjallet fire-dobbelt om mig. Min fletning var kort og dengang brugte man høje hatte, de var næsten ½m. høje. Så sluttede dragten med et

par solide læder snørestøvler, som bedstefar havde syet i dagens anledning. Når jeg tænker på hvor fikse konfirmande er nu til dags, må jeg have været grinagtig. Nå, konfirmeret blev jeg og der var et rykud og et rykind hjemme hele dagen.

Desværre syntes jeg ikke, at jeg havde så megen alvor i mig, men jeg tænkte mere alvorlig mens jeg gik til præst, men ikke på konfirmationsdagen. Jeg var jo midtpunktet hjemme den dag og fik mange gaver, og så syntes jeg også at det var morsomt at blive voksen. Min første altergang var højtidelig, ikke fordi, at jeg var helt klar over, hvad der foregik, men jeg var meget højtidelig tilmode. Ikke for det, som helt voksen, kan man jo heller ikke forklare hvad, der sker. Det må komme indefra, når man er et troende menneske. Er troen ikke tilstede, kan man ikke føle sig i samfund med Gud.

Jeg blev hjemme de 2 første år og hjalp lidt i huset. På samme tid, eller et par år forinden blev onkel Frants gift med tante Bine, som drog et friskt pust med sig, hun var så rar og livlig, og der fortsatte jeg min spilleundervisning. Jeg fik Beethovens og Mozarts sonater fra dem til konfirmationen. Derude var der morsomt at komme,

og onkel Peter var her hver sommer, han var også et oplivende element. Han fandt på de grinagtigste ting, og huskede ikke på, at ikke alt hvad der foregik i København, passede her i Thorshavn, som dengang var langt tilbage. Han tilbragte sin sommerferie i Thorshavn hvert år, og senere da han holdt op med at spille, blev han herhjemme, han havde mange venner her og jeg syntes at han holdt så meget af gamle Rubek og hans børn. Engang da jeg var inde i onkel Peters soveværelse i København, hang gamle Rubeks billede over hans seng. Hver dag var onkel ude i Sandegærde i båd. Han fiskede rødspætter, og det blev han ved med hele sommeren igennem. Han gjorde sig også umage med ungdommen - han hjalp dem og vejlede dem i musikken. Han var en dygtig musiker og spillede flere gange på fagot. Hun sang dog altid de samme numre, da hun var ugidelig og ikke gad øve nye sange. I kirken sang hun gerne Jeiri datter og Litari af Schubert og til andre koncerter, sang hun: "Til fjælds over bygd-en står min hu" men hun havde en vidunderlig stemme. Hele Restorffs familie gjorde også små udflugter omkring Thors-havn, men hvor var de rent ud sagt bendovne, de kom aldrig videre, men hvilede hvert øjeblik

og spiste. Onkel Peter var den værste, han skulle også have kaffe, hvor han gik og stod, så man kom aldrig længere end til Svartafoss, da holdt de så hovedmåltid og så siesta. Når han var her i komediesæsonen, var han også med og viste dem til rette med forskellige ting, men morede sig kosteligt over deres spil. Kort før han døde, ville han have panomime, og ville have Anton Degn til at spille med. Ligeledes arbejdede han på at få et Mester Jacob teater - jeg gemmer endnu et hoved af en af figurerne, som var udmærket lavet. Han var et hjertegodt menneske, men lidt overfladisk, lige over for større ting. Hans mening om politik var vist frygtelig, der var ingen der svarede ham igen, da de mente, at det var ikke værd at svare på. Han satte flere gange sin familie i forlegenhed ved sin tankeløshed. Han inviterede fremmede til middag eller aften og kom slet ikke hjem, før ved nattetid. Hans gamle mor, som holdt hus for ham var fortvivlet. En aften havde han bedt tante Bine og Petra Jacobi hen på café efter at de havde været i teatret. De fik flot aftensmad, kaffe, kager og alt godt, men så forsvandt onkel Peter og de sad og ventede. Det var jo ham, der skulle betale gildet, men ham kom stadig ikke. Tilsidst måtte de jo forklare opvarteren, hvordan det hang sammen,

men han gjorde vovrl og tilsidst måtte tante Bine sætte sine smykker i pant. Hun havde en dejlig carrae, en broche. Dagen derpå måtte onkel Peter døde en bunke skænd, og så ud og indløse brochen. Onkel Peter blev ridder af Dannebrog. Det var en morgen, han lå i sengen med grå uldtrøje så bankede det på døren og onkel Peter råbte "Kom in", da stod der en kongelig lakaj, fortalte han selv, og han overrakte så onkel Peter korset. Det er sku rigtig pænt, sagde han og lagde det på stolen, mange tak, sagde han og lakajen gik så afsted, uden så meget som en drikkeskilling. Her gik onkel altid med korset i lommen, og glemte altid at tage det med når han rejste.

Pigerne hos tante Bine var ofte så kede af Peter, han kom flere gange ud i køkkenet om dagen, for at lave kaffe. Nedenfor hans vindue, så der også rædsomt ud, han samlede en hel mødding udenfor med papir, flipper og manchetter og tændstikæsker og meget andet. Engang kom tante Bine ind i Peters værelse, mens pigen gjorde i stand, men hvad er det dog for striber og pletter, der er på tapetet? Åh, svarede pigen, det er Peter, det svin, som spytter op på væggen, mere respekt havde hun ikke for den rare onkel Peter, men han var rigtig nok afholdt af hele familien.

Niels (Hansen) í Kirkjubø var ættaður úr býlinginum "við Á" á Velbastaði, føddur 25.9.1837 og druknaði í Sandá í 1917.

we make fishing more profitable

Vit framleiða og umvæla øll sløg av trolum, so sum:

- Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flótitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

- Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:

- Vaska og impregnera nótir
- Levera kompletar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

Høvuðsskrivstova:
Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:
Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

Miðvágur:
Telefon 33 29 46

FISKIMÁLARÁÐIÐ

Skeiðlærari til Trygdarmiðstöðina fyri sjófólk

Vegna økt virkseimi søkir Trygdarmiðstöðin í Klaksvík hervið eftir einum persóni, sum kann undirvísa í trygd á sjónum.

Starvið inniber m.a. hesar uppgávur:

- Undirvísa í trygd á sjónum, sum umfatar bæði ástøðiliga frálæru og venjingar í at nýta bjargingar- og eldsløkkiútgerð v.m.
- Vera við til at menna og gera frálærutilfar í samsvar við altjóða krøv og tørvin hjá vinnuni.
- Vera við til vanligt viðlíkahaldsarbeiði á venjingarstöðini.

Førleikakrøv:

- Tað verður sett sum krav, at umsøkjari skal hava útbúgving sum navigatørur við royndum frá sjóvinnuni ella frá frálendavinnuni.
- Fyrirminur er, um viðkomandi hevur royndir í at undirvísa og fyriskipa trygdarvenjing umborð á skipi.

Viðkomandi, sum settur verður, skal kunna taka ymisk endurútbúgvingarskeið, sum eru viðkomandi fyri starvið.

Setanartreytir:

Setanartreytir og løn verður sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarækið er Fiskimálaráðið, og stovnar/deildir undir tí, umframt hini aðalráðini og Løgmansskrivstovan. Tænastustaðurin er í lýtuni Trygdarmiðstöðin í Klaksvík.

Tann, ið settur verður, má kunna tola broytingar í virkisøkinum og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir saman við avriti av prógvum og møguligum viðmælum skulu vera Sjóvinnufyrisitingini í hendi í seinasta lagi mánadagin 3. februar 2003 kl. 15.30.

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið
att: Sjóvinnufyrisitingin
Postmoga 347
110 Tórshavn

Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til Trygdarmiðstöðina á tlf. 455882, og tosa við Marius Magnusson, leiðara, ella til Fiskimálaráðið á tlf. 353030 og tosa við Mary J. í Garði fíggjarfultrúi.

BUSS- OG TAXAKOYRING

Henry Jarnskor

FO-490 Strendur
tel 447026 - 228206 - Fax 449026

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegln hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

**Vit gera allar vanligar
bilumvælingar sera
bíliga - so sum:**

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir,
koplingar v.m.

For- og bakhjolsleiðir
og akslar

Og so hava vit tey
vælumtóktu "TYFOON"
dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Til. 444943 · 281943 · 217704

**Bjargingar-, neyð- og slækki-
útgerð til skip og bátar**

- Neyðrakettir & hondbluss
- Bjargingarvestar, -kransar og -línur
- Eldslökkjarar, tepplir og slangur
- PIONER plastbátar - nógv modell

*Vit útvega flest alla útgerð
uppá fyrispurning*

KAJ ANDREASEN & CO
Tel: 315600 · Fax: 318008

Eva fekk lívið í jólagávu

Í næstseinasta blaði heitu vit á lesararnar um at vera við til at geva ukrainsku Eva lívið í jólagávu. Um hon ikki heilt skjótt kom undir skurð fyri ein hjartafeil, var deyðin vísur. Men hetta kravdi pening, og her hava føroyingar givið sitt íkast.

Eva varð eisini lögð undir skurð beint undan jólum. Í fyrsta umfari

gekk eftir ætlan, men seinni stóð ikki so væl til. Tað stóð so illa til, at tað veruliga stóð um lív hjá henni.

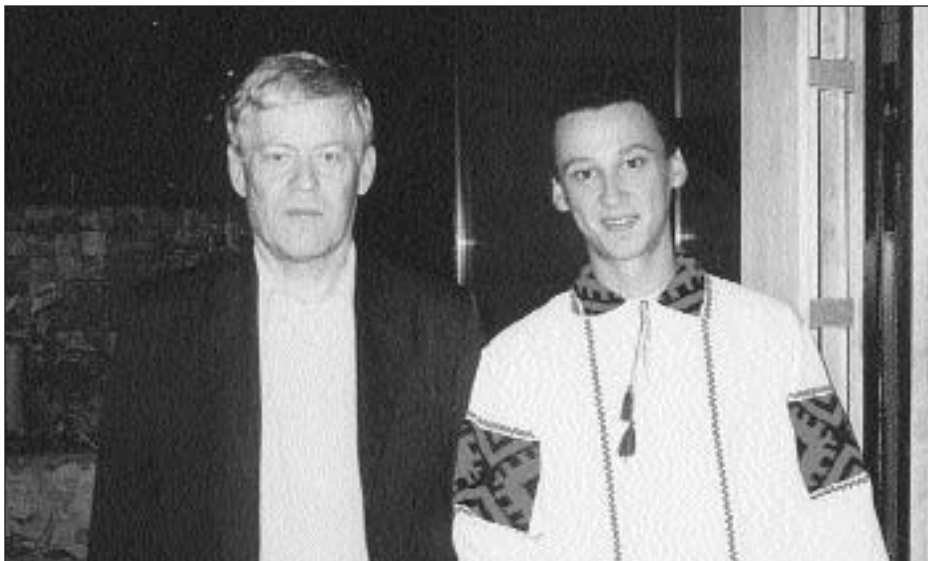
Men so við og við er støðan batnað, og nú eru veruligar vónir um, at Eva fer at koma seg. 6. januar vóru ukrainsk jól, og Eva kundi halda jól við bestu gávu, hon kundi fáa - nevniliga sjálvt lívið.

Læknarnir meta tað at vera mestsum eitt undir, at Eva er komin seg so væl. Sjálvsagt fekk hon eisini aðrar gávur.

Nýruni og livurin skulu nú fáast at virka aftur, men góðar vónir eru fyri hesum.

Men at liggja á sjúkrahúsi kostar nógvan pening, 9.000 svenskar krónur um dagin, so tað er

framvegis brúk fyri peningi. Um onkur hevur hug til at stuðla víðari viðgerðini, so kann hesin flytast á konto 9181-125.433.4 merkt Eva.

*Ungi, dæmliki
harmonikuspæla
rin Vsevolod
Lazuka var við í
konsertferðini til
Føroya at útvega
pening til
skurðviðgerðina
av Evu. Hann
hugtók allar
áboyrarar við
sínun vakra
spæli. Her sæst
hann saman við
formanninum í
FF.*

Gomul mynd av Trøllanesi

Í myndasavninum hjá Hjördis Háberg hava vit funnið hesa myndina, sum er frá umleið 1956.

Her er talan um ein útifund hjá Brøðrasamkomuni á Trøllanesi, sum verður hildin við "flagsteinin", sum er eitt slag av miðdepli í bygdini.

Uttast til vinstri sæst Osvald Kjærbo, sumbingur sum býr í Havn. Uppi á steinum síggjast døturnar hjá Poul í Innistovu. Poul er pápabeiggi Jógvan Joensen, sum nú er haldbóndi í Innistovu. Genturnar eru Marita, tá 12 ár, Jóngerð 6 ár og Steinvør 1½ ár.

Tann sitandi drongurin er Helgi Wolles, ættaður úr Uppistovu. Millum beinini hevur hann systkinabarn sítt Páll Samuelsen, sonur Reva-Jakku, sum saman við Poul hevði revafarm á Trøllanesi. Aftanfyrir Helga er Andrias í Innistovu, 11 ár, beiggi Jógvan. Aftanfyrir sæst Schønning Eysturoy, kendur frá Kemilux og helst sonur hansara Johan.

Uttast til høgru er Ingálvar av Reyni. Myndatakarin er helst Petur Háberg, sum man hava verið leiðari á ferðini. Abbi hansara, Elias, var nevniliga ættaður av Trøllanesi.

Ársins virki, sæð frá verkamanninum

Sum kunnugt velur Vinnuhúsið hvørt ár eitt ársins virki. Men hendan útveljingin er grundað á figgjarliga úrslitið. Hetta kann sjálvsagt eisini vera í lagi, tí lønsemi er jú ein avgerandi tættur fyri eina fyrirtøku, um hon skal yvirleva.

Men tað kunnu tó vera aðrar hættir at finna fram til ársins virki. Ein háttur kundi verið, at hetta varð gjørt út frá einum løntakarasjónarmiði. Her kundi verið mett um trivnaðin á virkinum, hvussu sáttmálin verður hildin, hvussu lønmóttakarin fólir seg sum ein part av sjálvum virkinum o.s.fr.

Tað stóra danska arbeidsmannafelagið SiD skipar á hvørjum ári fyri eini út-

nevning av "årets arbejdsplads", og hetta verður gjørt júst út frá umrøddu fortreytum.

Tíbetur eru eisini ung lesandi, sum hugsa í somu banum. Ein av hesum er Rógvi Nielsen úr Havn, sum lesur til framleiðslutøkning. Ein lærari hjá honum er Thomas Arabo, og hann hevur eisini hildið honum til. Thomas er eisini tann rætti maðurin til hetta við øllum teimum royndum, hann hevur frá so væl vinnuligari leiðslu sum politikki.

Undan jolum vóru teir báðir inni á gólvinum á Fiskimannafelagnum fyri at tosa um, hvørt tað var eitt gott hugskot at Rógvi ger eina uppgávu at finna

ársins virki sæð frá einum løntakara. Hesum vóru teir báðir stuðlaðir til, og slíkan stuðul fáa teiruttan iva frá øðrum fakfeløgum við.

Tað er jú so, at trivnaður er við at gerast ein størri og størri partur av arbeidssetninginum hjá fakfeløgnum, og fyri so vítt eisini hjá arbeidsgevarum, sum meira og meira ásanna, hvønn týdning trivnaðurin hevur fyri virkið. Men hetta er ein tilgongd, sum eigur at verða stuðlað av øllum góðum kreftum. Og tað er at fegnast um, at ung lesandi og lærarar teirra vilja vera ein partur í hesi tilgongd.

Rógvi Nielsen og lærari hansara Thomas Arabo á vitjan í Fiskimannafelagnum.

Spaniólur yvirtaka føroysk arbeiðspláss

Tað hevur verið rættiliga nógv alment frammi, hvussu spaniólur "stig fyri stig" hava yvirtikið manningina av garnaskipinum "Ólavur Hvíti".

Tað byrjaði við nøkrum fáum spaniólum, og var grundgevingin tá tann, at tað skuldi knípa at fáa føroyska manning. Hetta kundi verið ein spurningur, men FF hevur ongantið sett seg ímóti útlendingum við føroyskum skipum, um sakligar grundir vóru fyri hesum.

Tað, sum gav eitt sindur av eftirliti við støduni, var, at Fiskimannafelagið fyrr var biðið um at geva ummæli, tá slík mál vóru uppi. Men sum við so nógvum øðrum, so verður vinnan ikki longur eftirspurd, heldur ikki í málum sum hesum.

Men tað, sum hevur tikið okkum á bóli, er, at nú sigst øll manningin at vera sponsk. Tað er bert skiparin,

sum er føroyingur, tí tað skal hann vera samb. føroyska lóg.

Tað er eitt sindur ófrættakent, at slíkt í heila tikið kann lata seg gera. Tí hvat verður tað næsta? Tað er jú eitt viðurkent orðatak, at har ein skriða er lopin, er onnur væntandi.

Fiskimálastýrið sigur seg arbeiða við málinum, men hetta stýrið er nú ikki beinleiðis kent fyri at bróta ferðslureglurnar í síni umsiting, so tað er ein spurningur, hvat kann væntast í bræði.

Men vit meta tað verða neyðugt, at "onkur" tekur hetta upp sum skjótast, áðrenn størri skaði er hendur.

Spurningurin kann vera, hvussu hetta skal gerast. Í Grønlandi hava teir reglu um, at ein stórur partur av manningini skal vera grønlandsk.

Um hetta er tað rætta, vita vit ikki, men okkurt má so gerast!

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

gegur

fyrri
**MEIRI
MINNI**

Ring um lýsingar á tlf. 31 21 69 & 22 25 83 ella send okkum ein teldupost á fo-fisk@post.olivant.fo

PostScript billede
Happalvs.eps

Maðurin var eygnalæknin Holm

Vit spurdu í seinasta blaði hvørjir menninir vóru, ið vórðu avmyndaðir saman við Olov Ånstad á hesari myndini.

Vit hava fingið uppspurt, at maðurin t.h. á myndini er gamli eygnalæknin Niels Pauli Holm. Hann var ættaður úr Hvalba. Hann var beiggji Morid, sum var kona Erlend Patursson, fyrrverandi formann í FF. Í hvussu er trý av hansara børnum gjørdust læknar á hvør sínum øki. Thorstein Holm er tannlækni, Kári Holm er eygnalækni og Turid Holm er lækni í kvinnusjúkum.

Viðvíkjandi spurningum sum settir vórðu Skipaeftirlitinum á ársfundinum hin 30. desember 2002

- Spurningur:** Viðlíkahald av weiri til mann yvir bord batin?
Svar: Skiparin hevur ábyrgdina av at weirurin verður hildin við líka, soleiðis at báturin altíð er klárur at seta út í eini knappari vending. Weirurin skal skiftast/viðlíkahaldast/kannast smb. Forskrift nr. 12, 12/10 2000 om hejsemidler og lossegrej m.v. i skibe.
- Spurningur:** Hvussu við bátavenjingum?
Svar: Brand- og bátavenjingar skulu haldast einaferð um mánaðin smb. Kapittul 8 regul 3 i Søfartsstyrelsens meddelelser E, sí niðanfyri. Viðmerkjast skal, at Skipaeftirlitið krevur, at hesar venjingar eisini verða hildnar einaferð um mánaðin á skipum undir 45 metrar.

Regel 3-Evakueringstræning og øvelser

- (1) Mønstringer og øvelser
- (a) Hvert medlem af besætningen skal deltage i mindst én bådøvelse og brandøvelse hver måned. Dog kan Administrationen modificere dette krav for skibe mindre end 45 m i længde, under forudsætning af at mindst en evakueringsøvelse og en brandøvelse afholdes mindst hver tredje måned. Hvis mere end 25% af besætningen ikke har deltaget i båd- og brandøvelse om bord på det pågældende skib i den forudgående måned, skal en øvelse for besætningen finde sted inden 24 timer efter skibets afgang fra havn. Når et skib går i fart for første gang, efter en større ombygning, eller når en ny besætning er forhyret, skal disse øvelser afholdes inden afsejling. For klasser af skibe, hvor dette ikke er muligt, kan andre ordninger, der som et minimum svarer hertil, godkendes af Administrationen.
- Spurningur (viðmerking):** Útsetils av krøvum til verandi skip? Kært varð um at krøv ið eru sett gomlum skipum verða sett út ferð aftaná ferð, soleiðis at skipini sleppa at sigla, hóast krøvini ikki eru lokin.
Svar: Útsetils av krøvum verður við-

- gjørt í hvørjum einstøkum føri. Viðmerkingin verður tikin til eftirtektar.
- Spurningur:** Trygdarumboð umborð á skipum?
Svar: Ein dansk kunngerð um hesi viðurskifti varð lýst at galda í Føroyum hin 20. februar 1991, Kunngerðin eitur "Bekendtgørelse om sikkerhedsarbejde i skibe", og er í gildi enn. Har er fyrsett, at í skipum, har tað fyruttan skiparan og yvirmenninar, eru 6 ella fleiri menn við, skal skiparin biðja manningina um at velja trygdarumboð.
- Spurningur:** Hvussu við Port State Control í Føroyum?
Svar: Port State Control er enn ikki galdandi fyri fiskiskip, og Skipaeftirlitið er ikki við altjóða samstarvinum "Paris Memorandum of Understanding" sum umfatar Port State Control. Skipaeftirlitið byrjar í 2003 at gera ófráboðaði sýn umborð á føroyskum fiskiskipum.
- Spurningur:** Hvussu við arbeiðsmáli í einari neyðstöðu, skulu allir umborð skilja hvørji boð skiparin gevur?
Svar: Á ferðafólkaskipum eru beinleiðis reglur ásettir um hesi viðurskifti, men ongar reglur eru fyri onnur skip.
- Spurningur:** Vennjing í at festa gummibjargingarbatin rætt, soleiðis at hann loysnar frá skipinum, um tað søkkur?
Svar: Her kann bert staðfestast, at trupulleikin er til staðar, men at Trygdarmiðstöðin hevur gjørt og ger eitt gott arbeiði hesum viðvíkjandi, við serligum denti á hvussu "Weak Link" verður fest. Skipaeftirlitið ger eftirlit eisini.
- Spurningur:** Hvat er mest loyvda tíð, ein maður kann arbeiða í frystilast í senn?
Svar: Ongar reglur eru fyri skip, men reglur koma við í eini kunngerð um arbeiðsumhvørvið.
- Spurningur:** Øking av kapasitetinum til at halda trygdarskeið, soleiðis at allir sleppa framat innan rímliga tíð?
Svar: Hesin spurningur er eisini settur av Skipara- og Navigatørfelag-

- num, men Skipaeftirlitið hevur onga beinleiðis ávirkan á hesi viðurskifti, men boðini verða borin víðari.
- Spurningur:** Er tað nøktandi, at rullutangar bert kunnu sleppast lokalt, t.v.s. at ongin fjarútloysing er á brúnni?
Svar: Reglurnar hesum viðvíkjandi siga, at útloysarar skulu verða til "administrationens tilfredsstillelse", tað vil siga at Skipaeftirlitið setir krøvini í hvørjum einstøkum føri sambært tí, sum tann sýnandi eftirlitsmaðurin heldur. Hetta er eitt punkt, sum verður viðgjørt nærri, og um tað verður hildið neyðugt, verða neyvari reglur gjørdar.
- Spurningur:** Neyðstopp til línuspøl?
Svar: Reglur eru hesum viðvíkjandi. Eru trupulleikar við plasering av avbrótara, vil Skipaeftirlitið fegið hoyra frá fólki, sum dagliga arbeiða umborð á skipunum.
- Spurningur:** Hvat við at krevja neyðstart til ljósmotorar? Víst varð á trupulleikan tá eitt nú partrolarar fara at borði hjá hvørjum øðrum, og annar missir streymin, hann missir eisini elektrisku stýringina.
Svar: Hetta verður viðgjørt á Skipaeftirlitinum. Tekniskt er eingin forðing fyri at seta krav um neyðstart. Og ásannandi at skiparin ofta er einsamallur á brúnni í eini stöðu sum nevnt er omanfyri, metir Skipaeftirlitið, at eitt slíkt krav móguliga kundi børt um trygdina.
- Spurningur:** Nótirnar á nótabátunum eru vorðnar somikið stórar, og fylla somikið nógv í nótapavninum, at ringt er at gera rekkverk, ið á nøktandi hátt forðar fyri at fólk fer fyri borð, á vanligan hátt. Spurt varð, um ikki Skipaeftirlitið kann fara inn og gera neyðug serkrøv hesum viðvíkjandi? Víst varð til loysn, ið er gjord á Tróndi í Gøtu.
Svar: Reglur eru um verju, soleiðis at fólk ikki fer fyri borð. Er neyðugt at seta serlig krøv, verður tað eisini gjørt. Útgerðar- og manningarfeløg kunnu verða til stóra hjálp, um tey kunnu finna fram til og vísa á loysnir, ið júst eru nøktandi fyri tey ávísu skipini.
- Spurningur:** Hvussu er við kravið

- um ljóskastara á skipum?
Svar: Skipaeftirlitið hevur ikki beinleiðis krav um at ljóskastari finst á skipum, ið fiska undir Føroyum. Í sjóreglunum er tó fyrsett, at partrolarar yvir 20 metrar skulu hava "projektør". Uppskotið um at seta krav um ljóskastara á øllum skipum er sera skilagott, og verður forskrift um krav viðgjørt.
- Viðmerking:** Larmur umborð á skipum. Viðmerking varð gjord um, at sjómenn høvdu mist hoyrnina av larmi umborð, eitt nú frá skrávuni, eisini varð víst á onnur ting, ið eru orsök til larm og óljóð.
Svar: Skipaeftirlitið er tilvitað um árin, ið standast av larmi, men eisini hvat hæddum á arbeiðsplássum og í aptering viðvíkur. Sum fyrirbyrgjandi tiltak verða øll skip, sum verða flaggaði inn til føroyskt flagg, viðgjord sum nýggj skip, og krøvini sett harteftir.
- Spurningur:** Er nakað krav um vaktarhald, tá skip liggur í havn?
Svar: Onki krav er um vaktarhald, men landgonguviðurskiftini skulu vera trygg, og hevur skiparin ábyrgdina av tí.

Haldið FF-blaðið

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyri bert 50
krónur um ársfjórðingin

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn
Vit eru at hitta á tlf. 31 21 69 & fartlf. 22 25 83
- annars, Vágsbotnur, inngongd niðanfyri

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

"LOUISE L" legði jákups-skel upp tann 16. des., teir hövdu gott 15 tons inni. Teir hövdu ligið bakk í triggjar dagar; teir byrjaðu fiskarí tann 21. nov. Tann 17. des. fóru teir suður til Manitsoq at liggja jólini yvir, og so fóru teir til Nuuk, har teir hava keypt eina kvotu uppá 45 tons av jákups-skel.

Skeljábátarnir hava kvotu-økir; eitt er við Nuuk, ein kassi er líka sunnan fyri Sisimiut, og so er ein kassi uppi vit Agto, og ein uppi við Diskoynna. Men har bátarnir hava ligið nú, er ikki kvotu-øki, tí "LOUISE L", fann feltið tíðliga í heyst. Feltið liggur ein tíma norður frá Sisimiut. Tað eru trý skeljaskip, sum hava roynt her í summar; tey eru "LOUISE L" og "SONJA KILL 2", sum eru á privatum hondum, og so "H. P. LYP-ERT", sum Royal Green-land eigur.

Nú fyri jól kom gongd í krabbasøgurnar. Tað stendur illa til bæði hjá virkjum og krabbaskipum. Teir byrjaður at fiska krabba í síðstu helvt av 1990; teir smáu 20-30 tons rækjubátarnir finga studning til at rigga um til krabbafiskarí, ja, tað var næstan hvør fjøl, sum riggaði um. Tað gekk eisini gott at byrja við, men so komu teir stóru til, sum gjørdur lidna vøru umborð. Teir fiskaðu upp til 100 tons av lidnari vøru eftir einum mánaða, og serliga var tað "ARTIC WOLF", sum fiskaði heilt væl.

Síðani komu eisini teir, sum fiskaðu í tangar. Teir

vóru nakrir í tali; onkur hoyrði heima í Nanortalik, men teir kundu ikki fiska har suðuri fyri stór-ísi, so teir komu eisini higar - út fyri Sisimiut - at fiska, og teir landaðu til virkið suðuri í Nanortalik. Eg veit ikki, hvussu nógv ar túrar teir landaðu har suðuri, men ikki hava teir verið mangir. Tað virkið selur "AQISSEQ" og tveir minni bátar, og suðuri í Paamiut stendur heldur ikki so væl til við krabbnum; teir fáa ov lítið til eitt flótandi virki.

Tað eg kenni til her frá Sisimiut, so hava teir smáu bátarnir klagad yvir, at teir stóru hava ligið nakað innarliga og roynt. Teir hava klagad ofta, men tað hevur verið fyri deyvum oyrum, og sjálvt um teir hava klagad í fleiri ár, eru bara komin fleiri krabbaskip til í staðin. Nú siga teir frá, at tað er tómt út fyri Sisimiut - bæði norður- og suðureftir. Biologarnir eru við at taa eina hilling av, hvussu støðan er nú.

20. des. var havnin her avtaglað av krabbateinum, tí teir rigga av til jóla. Virkið opnar aftur 2. jan. 2003, men kemur kuldi, kunnu teir smáu bátarnir ikki fiska, tí so skjótt sum krabbinn kemur inn á dekkið, brotna beinini av, og so er tað sekunda-vøra. Men hjá teimum, sum eru lukkaðir í øðrum borðinum, gongur tað ann; tað er ikki tann gjóstur inn yvir dekkið sum hjá teimum smáu. Tann minsti krabbabáturin her er ein AWI 27 úr Runavík, hann hevur sjógv í lastini,

sum hann koyrir krabbar-nar í, og so verða teir koyrdir í kassar, tá hann kemur at landi.

Vit hava havt eini heilt fantastisk jól viðvíkjandi veðri. Blikalogn hvønn dag og í kirkjugarðinum hava kertuljós brent dag og nátt á gravunum - ein vøkur sjón. Jóláftan vóru minus 14,3 stig, jóladag vóru minus 9,6 stig, annan jóladag minus 6,2 stig og dagarnar aftaná var um minus 10 stig - stilli hvønn dag.

Og so hava øll í Grønlandi, sum brúka brenni-evni (bensin ella disel) fingið eina góða jólagávu, tí prísurin á bensini fellur 2. jan. 2003 frá 3,25 kr. til 2,50 kr. pr. litur. Disel, sum vit bara hava eitt slag av her, fellur frá 2,41 kr. til 2,31 kr. pr. litur. Tað er gamla K.G.H., sum ein nýggj deild harav, sum eitur Pilersuisuq, sum hevur við alt brennievni at gera, sum gevur okkum jólagávuna. Tað er onkur, sum kann!

Tann 29. des. kom "AKAMALIK" til Nuuk at landa. Teir byrjaðu at landa kl. 08.00 og vóru útlossaðir 30. des. um morgunin kl. 04.00. Teir lögdu 530 tons av rækjum upp nú, og hövdu herfyri lagt nakað upp, so tilsamans gav túrurin 620 tons. Skiparin, Jógvan Tróndarson, var herfyri í KN-Radio, har hann greiddi frá, hvussu gingist hevði í árinum. Í 12 mánaðir hava teir fiskað gott 7.000 tons av rækjum fyri gott 100 milliónir kr., og tað kann ikki annað sigast, enn at

tað er óført. "AKAMALIK" fór út nýggjan túr beinan-veg, so teir hava broytt ætlanina at fara í dokk í Spanien, har skipið er bygt.

Sum sagt, hevur tað verið av finasta veðri alla tíðina millum jóla og nýggj-árs, burtursæð frá nýggj-ársaftan um dagin, tá tað var ófantaligt veður við vindi og ælaveðri, men um kvøldið bleiv aftur finasta veður, so vit sóu allar rakettirnar, sum vórðu sendar upp. Eg sá í donsku TV-avísuni, at hann lovar kulda í Danmark, og kuldin skuldi koma eystanifrú inn yvir Danmark. Verður tað veruleiki, so er tað gott tekin her hjá okkum um, at vit fáa ein mildan vetur. Nú fáa vit at síggja, um tað heldur stikk.

2. jan. lá "NANOK TRAWL" og landaði. Teir hava knapt 400 tons inni, so tað var ein stuttur túrur, tí teir fóru út 12. des. Teir rokna við at vera sigliklárir tann 3. um middagsleitið.

Tað vóru minus 13,5 stig tann fyrsta arbeiðs-dagin í 2003, og tað var blikalogn aftur, sum tað var um jólini.

Tann 3. jan. fór "NANOK TRAWL" nýggjan túr, og sama dag kom fyrrverandi "NICOLINA C", nú GR 7-254 "SERMERSUUT", úr Manitsoq. Teir hövdu landað í Manitsoq og komu higar til Sisimiut at sleppa av við spillolju, sum ikki var pláss til hvørki í Manitsoq ella í Nuuk. Við "SERMERSU-UT" eru tveir føroyingar,

og eru teir báðir maskin-menn, maskinsjefur og 1. meistari - báðir úr Tórshavn.

Tað frystir 9,8 stig og tað er stilli.

SP/F Trolvirkid Bergid ynskir øllum viðskifta-fólkum sínum og øllum annars eitt eydnuberandi nýtt ár, við tøkk fyri tað brátt farna.

TROLVIRKID
BERGID

FO-250 Hvalba - TF +298 375 650 - Fax +298 375 650
T-postur: bergid@trollnet.fo

BAADER

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74

Fax: 44 42 85

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggar

Bustirnar eru royndar
umborð á føroyskum
línuskipum við góðum
úrslitið. Tær halda væl betri
og fara betri við línuni.

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 424034 · 423002 · fartlf: 213317

Fløttislið
(limur í Føroya Blindafelag)

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Føroye íslands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

J. Paturssonar gøta 18

Saxofon
Tlf. 31 68 08

Vit klippa eftir TÍNUM hová

Bjargingarútgærð
á sjógvi og landi

Vit bjóða tætt besta innan bjargingarútgærð, bjargingarvestar, eldabúnaðarútgærð, bjargingar og tryggingarútgærð. Umboð fyrri kendu danska merkis "Viking".

- Bjargingarútgærð
- Bjargingarnet
- Yfirflóðabúnaður
- Flóðabúnaður
- Bjargingarvestar
- Bjargingarvestar
- Eftirbær/hvítir endar
- Radartranspondarar
- Eldabúnaður
- Eldabúnaður
- Brúndræktir
- Umræðingar
- Eftirbær

P/F Gummibátatænastan
Havnarsíð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tlf. 31 48 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibast@post.olivant.fo

Tær bestu og bílagastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio
Navigation-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigation Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.
FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

SELIR TÚ

skipa- ella
bátaútgærð?

So er FF-blaðið einasti holli boðberin, sum fer umboð á skipini - umvegis reiðaríni - hvønn útgávudag.

Gerð eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Tlf: 31 15 69
Fax: 31 87 69
T-post: ff-bladi@post.olivant.fo

Føroya størsta úrval av handskum

- Gummihandskar (t.d. Japan-handskar, Marygold og aðrar special handskar)
- PVC-handskar (Center Plast v.m.)
- Elngangshandskar (Latex gummi)
- Arbeiðshandskar (svínaskinn, oksahúð, o.a.)
- Svelthandskar
- Wirehandskar

Stórt úrval av flaka- og kryvlingar-knívum

Eisini fáast vælumtóktu knívhvessararnir

Heil- og smásøla
Pf. Herman Winther
Tlf: 361320 - 361620 - fax: 361158 - FO-240 Skopun

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsurforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dárkið

.....

Eysturoyar Reingerð
Postboks 41 • FO-650 Tórshavn • tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 • leidupostur: nich@post.olivant.fo

**vit hava...
...alt til línu- og
snellufiskiskap**

Vit senda um alt landið

- Svævlalínu frá 3,5 mm til 9 mm. Tygum avgera sjálvur, hvussu langt skal verða millum svævlarnar
- Stórt úrval av tøjum og húkum
- Eisini sjóklæðir frá innast til uttast

TEYMAVIRKIÐ PF
Heiðavegur
FO-620 Runavík
Tlf: 447285
Fax: 448244
Fartlf: 219412
T-postur: teymavir@post.olivant.fo

**Tosið tí altíð
fyrst við okkum!**

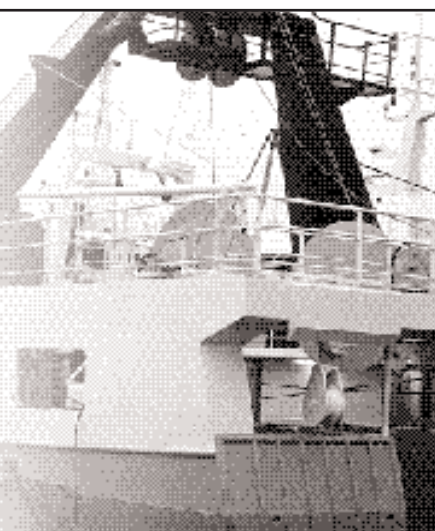
Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum fyrst bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ókeypis - vit gjalda postgjöld

Navn: _____
Bústaður: _____
Bygd/býur: _____

FF blaðið • postboks 58 • FO-110 Tórshavn
Tlf: 31 15 69 - Fax: 31 87 69
T-postur: ff-bladi@post.olivant.fo

Báturin hjá Marius og Jóan Petur á Fjørurkrónni

Vit høvdu undan jólum eina frásøgn um fegðar Marius og Jóan Petur Clementsen av Sandi, sum á eini handarbeiðsstevnu í Reykjavík smíðaðu ein føroyskan bát.

Tann lidni báturin stendur nú á matstovuni Fjørurkráinn á Hafnafirði tætt við Reykjavík. Hana kenna nógvir føroyingar. Tá

nevndin í FF í 1999 vitjaði í Íslandi, var hon boðin til døgurða her av sjómannafelagnum í Hafnafirði. Formaður her er føroyavinurin Oskar Vigfusson, sum í nógv ár var formaður í Sjómannasamband Íslands. Hann er giftur við Nikolinu úr Sumba. Tað er eisini Oskar, sum hevur útveg-

að okkum myndirnar í samband við hetta bátasmíð.

Fjørurkráinn er ein matstova í víkingastíli, og tí hóskar ein føroyskur bátur væl inn í myndina.

Vit hava einar tvær myndir frá føroyska bátiinum í Fjørurkrónni.

Jóan Petur leggur síðstu bondina á bátin.

Matstovan Fjørurkráinn er rættiliga í víkingastíli.

Minnisvarði fyri fiskimannakonuna og -einkjuna?

Tað hevur fleiri ferðir verið uppi á tal, at nú so nógvir minnisvarðar verða reistir um landið, áttu vit at havt ein minnisvarða fyri ta føroyska fiskimannakonuna og -einkjuna.

Hetta sjónarmið var frammi í eini grein hjá Símun Johan Wolles, har hann endurgav tann

kenda skiparan á "Esther", Símun á Syðradali, fyri hetta sjónarmið.

Í samband við 100 ára dagin fyri føðingina hjá Joen Pauli Henriksen endurgav dóttir hansara Jona eisini pápan fyri at hava ført hetta sjónarmið fram. Hann visti eisini, hvat hann tosaði um. Pápi hansara doyði frá konu

og fyra smáum børnum, so hann visti hvat knoss mamman hevði við at fáa øll undan.

Vit hava eisini møtt hesum sjónarmiði frá tilvildarligum fólki, sum enntá hava sagt seg vilja stuðla einum slíkum tiltaki við eini stórari upphædd.

Og hvat skuldi verið

meira rímligt. Tað er satt og vist, at menninir høvdu eitt ótrúligt baks at vinna fyri føðina sovæl umborð sum í landi.

Men konurnar heima høvdu so sanniliga eisini sína stóru uppgávu. Barnarúgván var ofta stór. Og alt tað heimliga skuldi gerast og fyriskipast, og tað lat seg ikki sum í dag

gera við at trýsta á ein knøtt.

Men so hendi ofta tað, at maðurin als ikki kom heim aftur, sum vit hava hava ótaldar søgur um. Tá fingur konurnar seg rættiliga royndar. Men søgan sigur eisini, at stórt sæð í øllum førum eydnaðist teimum at fáa børnini undan í øllum góðum.

Hetta varð sjálvsagt eisini gjørt við hjálp frá Gudi og góðum fólki. Men uttan eina reysta konu og mammu, hevði als ikki gingið.

So vit kunnu siga, at konan var tann veruliga hetjan í Føroyum, og hon hevur so sanniliga uppi-borið ikki at verða gloymd.

Vit í fiskimannafelagnum eru farnir at umhugsa at taka stig til, at hetta verður gjørt. Tað finst ein grunnur við uml. kr. 150.000, sum kann verða brúktur til eitt slíkt endamál.

Um áhugi er fyri málinum verður farið miðvíst til verks við málinum við tí. Men vit byrja við "blankum pappíri" við víkjandi hvussu farast skal í gongd við eitt slíkt mál. Tí vilja vit fegin hava hugskot, og so nógvir hugskot sum gjørligt at arbeiða við.

Fólk eru vælkomín at venda sær til okkara í hesum máli.

Helena mamma Eiler, Helena, visti hvat tað var at vera fiskimanna-einkja. Hetta bleiv hon nevniliga tvær ferðir. Her er hon saman við Eiler við at leggja krans við minnisvarðan í Söldafirði. Hon misti nevniliga mannin, tá Immanuel fórst í 1932 við allari manningini. Helena er eitt gott umboð fyri tær fiskimannakonur, sum minnisvarði kundi verið reistur fyri.

Jan lærari á bíbliuskúla fyri deyv

Jan Zachariassen er ættadur úr Norðragøtu, sonur Annelenu og Jákup Zachariassen, í Mortanstovu. Av teimum sjeystkjunum í Mortanstovu vóru tey 5 fødd deyv. Bert ein av hesum fimmm hoyrir eitt lítið sindur.

Hetta hevur sjálvsagt verið ein tung lagna bæði hjá teimum og hjá foreldrunum. Men tað er tó ein lívsjáltandi søga, hvussu væl tey øll hava klárað seg. Fýra av systkjunum máttu fara til Danmarkar á deyvaskúla. Men Jan gekk tó í skúla í Havn. Seinni fór hann at læra til prentara. Í nógv ár var hann formaður í Deyvafelagnum, og var hann m.a. við til at fáa Deyvahúsið í lag. Hann er giftur við svensku Anne.

Men nú er Jan farin í holt við nakað heilt annað. Hann er farin at arbeiða á einum bíbliuskúla fyri deyv í Ungarn. Í hesum sambandi hevur hann sent eitt tíðindaskriv, sum vit taka nøkur brot burtúr. Tey vóru í Føroyum í summar, og Jan og Anne greiða frá ferðina heim aftur til Ungarn:

Noreg:

Vit vóru í Noregi tvær vikur, áðrenn vit fóru aftur til Ungarn. Vit vitjaðu triggjar býir, Sem,

Kristiansand og Stavanger. Tey skrivaðu og bóðu okkum koma at vitja seg. Har fingu vit høvi til at prædika og upplýsa um bíbliuskúlan. Vit vitjaðu eisini deyvafelagið í Stavanger og greiddu frá um skúlan. Har vístu fleiri áhuga, og ein hevur teknað seg.

Týskland:

Á leiðini úr Danmark móti Ungarn, steðgaðu vit í Nürnberg í 4 dagar. Vit vitjaðu ein deyvtrúgvandi mann og eisini eini trúgvandi hjúnuttan fyri Nürnberg. Sunnudagin vóru vit í München til gudstænastu fyri deyv, og hittu vit fleiri nýggj vitjandi. Har heittu tey á okkum um at vitja deyvafelagnum í München, Stuttgart, Nürnberg og Friedberg. Ein trúboðari úr USA, sum hevur búð í Eysturriki í nærum 30 ár, frætti um okkum, og bað okkum um at vitja Salzburg eisini. So vit hava nógv at gera í framtíðini og ætla, um Harrin vil, at vitja tey næsta ár.

Ungarn:

Úr Týsklandi koyrdi vit 11. november gjøgnum Eysturriki til Budapest. Vit byrjaðu at arbeiða á DOOR bíbliuskúlanum longu dagin eftir. Tvey deyv úr Japan og ein úr

Jan og Anne.

Ungarn vóru longu komin. Sama dag komu 8 deyv úr Mongolia saman við trimum børnum teirra. Leygardagin komu trý deyv úr Moldavia. Nú eru 14 næmingar møttir upp á skúlanum. Tær fyrstu triggjar vikurnar læra tey amerikanskt teknmál, áðrenn tey 2. desember byrja undirvísingina. Endamálið er, at læra tey at kenna bíbliusøgurnar um, hvussu menniskjað fall í synd, og hvussu vit koma aftur í samfelag við Gud o.s.fr. Umráðandi er, at tey fáa kunning um Harran Jesus Kristus, sum kann frelsa øll menniskju og geva okkum æviga vón. Tey læra eisini, hvussu tey kunnu undirvísa onnur deyv við at siggja, hvussu vit gera - og kunnu so eisini gera tað sama sjálvi. Trupulleikin hjá teimum trúgvandi deyvum í samkomunum er, at tey eru so passiv og halda, at tey hava onga náðigávu at tæna øðrum við. Uppgáv-

an hjá okkum er at eggja teimum til at tæna Harranum av hjarta, sum Hann nemur.

Íbúð:

Vit búðu fyrst hjá einum trúgvandi hjúninum í Budapest, Hajnalku og Paul Bernhardt, sum fleiri føroyingar kenna. Tey tóku ímóti okkum við opnum ørmum. Hajnalka hevur verið ófør at hjálpt okkum at finna eina íbúð. Longu 15. november fann hon eina íbúð uppá 52 m² tætt við skúlan. Innbúgv okkara liggur á eini goymslu í Danmark, men tað er so dýrt at flyta tað higar. Vit biðja eftir og vóna, at onkur kanska kann hjálpa okkum at fáa tað flutt.

Visumloyvi:

Tað er ikki lætt at fáa visumloyvi til Ungarn at búgva her í longri tíð. Vit hava loyvi at vera her í 90 dagar. So mugu vit fara út aftur fyrst í februar mánaði. Fyri at fáa visumloyvi krevst, at vit hava nóg stóra inntøka hvønn mánað at liva av. Biðið fyri okkum, at Harrin vil syrgja fyri okkum, og at vit kunnu gjalda hvørjum sítt, leigugjald fyri íbúð, ljós, hita, gass, vatn, bilavgjald og annað.

Vit ynskja tykkum eini gleðilig jól og eitt eydnuberandi nýggjár við ynskjum um Harrans ríku signing í komandi ári.

Tykkara
í vingarði Harrans
Anne & Jan Tausen
Zachariassen

Lesandi á skúlanum.

Sinnisbati

Skrivstovan á Íslandsvegi 10 C er opin hvønn mikudag kl. 16 - 18.

Fyrsta mikudag í mánaðinum er opið til kl. 19.30.

Tú ert vælkommin at ringja og spyrja um alt, sum hevur við sinnistrupulleikar at gera á tlf. 322544.

blómur

Bjarni Hansen
FO-620 Runavík

blómur kransar dekoratiónir

tel 44 70 50 & 44 74 50

GUDS
ORÐ

Torleif Johannesen

Ævig miskunn

Miskunn Harrans varir um ævir.

Sl. 136

Sálmur 136 byrjar og endar við tøkki til Guðs. Síðani lýsir sálmurin Guðs trúfesti móti tí skapta og móttvegis Ísraels fólki.

Øll 26 ørindini enda við somu útsøgn um Harran: "Miskunn hans varir um ævir!" Møguliga er hetta niðurlagið í sálminum. Finst nakað betri niðurlag at endurtaka enn: „Miskunn Harrans varir um ævir?" Neyvan.

Prædikarin í gamla testamenti sigur, at alt undir sólini hevur sína avmáldu tíð. Hetta mugu eisini vit ásanna umaftur og umaftur - og serliga við eitt árs-skifti.

Tað gamla árið er farið, og eitt nýtt er byrjað. Nú skal roknskapurin fyri farna ár gerast upp, tí ein nýggjur er byrjaður.

Børn gerast ung, ung gerast eldri, og eldri gerast gomul. Tíðin kemur og fer, "ætt eftir ætt søkkur undir mold". Alt hevur sína tíð. Her verður eingin broyting, so leingi verðin stendur.

Finst einki, sum varir um ævir? Jú. Miskunn Harrans. Miskunn Harrans er eitt sera ríkt og djúpt orð. Tað er eitt av høvuðsordunum í bíbliuni.

At Harrin er miskunnsamur merkir, at hann er náðigur, trúfastur og kærleiksfullur.

Bíblían lærir, at miskunn Harrans er góð, dýrabar, stór, álítandi, betri enn lív og er ævig. Gott er at vita, at tað er nakað, sum varir - varir um ævir. Miskunn Harrans.

Alt í hesum heimi skal ganga undir, men ikki Harrans miskunn. Hon er ikki av hesum heimi, men kemur oman úr erva inn í henda heim. Hon kemur "niður frá faðir ljósanna, og hjá honum er ikki umbroyting ella umskiftingarskuggi" Ják.1,17

Guðs børn óttast ikki framtíðina. Tey trúgva ikki á sjálva framtíðina, men á hann, sum hevur framtíðina í síni hond. Hann er miskunnsamur, og hevur alt vald á himli og á jørð. Í Harrans hondum er tí trygt at liva, hvíla og doyggja.

Tey, ið lata seg leiða av Harranum, verða samstundis vard av honum. Tey, uppliva eisini, at miskunn Harrans varir - varir um ævir.

Eigur og leiðir Harrin teg, so livir tú í og undir miskunn hansara her - og um ævir.

Tín miskunn, o, Gud, er sum himinin bá,
tín trúfesti røkkur til skjýggja,
tín dýrd er um allan heimín at sjá,
tín kærleikssól lýsir til bíggja.

Ms.52

Staravegur 15 • FO-100 Tórshavn • Tel: +298 31 38 97
Fax: +298 31 38 83 • E-mail: jwimport@post.olivant.fo

F. Jógvan Weihe

Tann vælumtókta reyða svøvlalínan frá Sri Lanka, er aftur at fáa.

Hesar eru á goymslu: 3,5, 4,5, 5,5 og 6 mm.

Tilboð verða givin!

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:
Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísin !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Bátæigarar!

Nú Norðhavsfiskiskapurin byrjar, bjóða vit munandi avsláttur.

Bara fyri at nevna burtur úr rúgvuni:

linuhúkar	goggarar	togverk
teymar	knívar	oljuklæði
linur við og uttan svøvlar	lodd	ketladraktir
galv. varp	svøvlar	termodraktir
uppstandarar	nylon	flótadraktir
bøyr	beltuhúkar, skeihúkar, pilkar	handskar
bøystengur	tráður	gummistilvar
stampar	snellur við tráðu	bjargingarvestar
hakar	byrsur og patrónir	eldslökkjarar

AGN
Sild
Makrel
Hegguslökk
Gággu

ja, tað er næstan ikki tað tít

Haldið FF-blaðið

Sum lesarar okkarar hava varnast, so er hendan útgávan av FF-blaðnum forskotin eina viku, og er hetta orsakað av høg tíðini.

Men nú eru vit aftur á tremur við áhugaverdum tilfari. Tað mest forkunnuga er søgan um "Vesturhavið Blíða", sum var fyrsti stállínubátur-in, sum kom til Føroya, og sum tí er ímyndin av søguni um línubátarnar.

Íblásturin til hesa søgu er samkoman millum gomlu manningina, sum var hildin um høg tíðina. Hetta gav so høvið til at fylla eitt hol í okkara siglingarsøgu. Páll J. Nolsøe náddi ongantíð út á Toftir við síni siglingarsøgu. Tí er skipasøgan hagani ikki komin uppá prent, hóast tað kundi verið skrivaðar bókur um skipasøguna á Toftum.

Okkara íkast her er sjálvsagt bert ein viðfán-ingur. Men her er søgan skrivað út frá einum fiskimanna sjónarmiði. Og tí er hon eisini týdningarmikil.

Vit halda hana vera so mikið áhugaverda, at vit senda hetta blað í hvørt hús í Runavíkar og Nes Kommunum. Tað var higani at manningin á "Vesturhavinum" fyrst og fremst kom frá. Og tað munnu vera heilt nógv húsarhald í hesum sóknum, sum hava havt eitt ella annað tilknýti til "Vesturhavið Blíða" og annars til okkara línubátasøgu. Hon er enn ljóslivandi í Nes kommununu við øllum línubátunum sum eru har og við teirri endurnýgging, sum er farin fram við nýggja "Stapanum".

Samstundis hava vit lýsingar frá teimum, sum hava samband við "Vesturhavið" og eru tað:

Højgaards Handilsvirki, reiðarið.
Jógvan Weihe
Henry Jarnskor
Bjarni Hansen
og Løvubetong v. Herman Mørkøre.

Hesir sigldu við og vóru eisini á hesi samkomuni.

Sum tað skilst, er FF-blaðið vert at lesa og halda. Næstu ferð hava vit t.d. tilfar frá tíðini, tá tuberkulærir vóru ein sótt í Føroyum. Og vit hava fingið tilfar um eina ævintýrliga ferð sum Sofus Dahl Christiansen í 1946 gjørdi við 6-mannafari til Hetlands, Noregs og Danmarkar. Hesa frásøgn fara vit at hava í einum av fyrstkomandi bløðum.

Tað ber til at tekna seg um haldara við at ringja til FF, tlf. 31 15 69, við at faxes 31 87 69 ella við teldupost: fo-fisk@post.olivant.fo

FF-blaðið – á sjógvi og á landi

FFblaðið
BLAS VERKA- OG VEIÐIMANNAVit ótaka okkum at gera lýsingar fyrri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyrri lýsaran
Her fært tú bestu lýsingaravtaluna - blaðið verður stórt og sum sálsmanninumLýsingar
Tlf: 311569

Skotskur lærari spyr:
Um tú hefur 5 pund,
og eg biði teg lána mær
3 pund, hvussu nógv
hefur tú so?

Skotskur næmingur:
5 pund!

Ein dagin kom lítli Óli
heim úr skúla og rópti:
"Mamma, mamma, eg
dugi nakað, hini ikki
duga!"
- "Og hvat er so tað, Óli
góði?"
- "At lesa mína hond-
skrift!"

Ein blonda bað um
eina pizza, og tá pizza-
in var liðug, spurdi
pizza-maðurin, um hon
skuldi skerst í 4 ella 8
stykki.
- "Nei, bara í 4, eg orki
jú ikki at eta 8 stykki!"

- Hví ert tú so pøstur?
- Eg havi runnið allan
vegin aftaná bussinum
- fyrri at spara pengar,
veitst tú!
- Idiot! Tú skuldi runn-
ið aftaná einum hýru-
vogni, tí so spardi tú
nógv meiri...

At hugsa um: Hvar fer
tað hvíta, tá kavin tíðn-
ar?

Ein góð samvitska -
kann vera tekin um
vánaligt minni!!!

-Tygum eru tann størsti
lygnarin, eg nakrantíð
havi hitt, segði daman
við borðharra sín.
- Og tygum eru tann
vakrasta kvinna, eg
nakrantíð havi hitt,
svaraði hann.

Føroyingar á Filippinunum

Tíbetur er fitt av fólki í Føroyum, sum feigið vil gera sítt til at gera heimin betri. Hetta verður lutvíst gjørt við fíggarligum stuðli og lutvíst við sjálvi at fara.

Og hesi eru ikki so fá heldur. Undan jólum avráddu føroyingarnir í Manila, høvuðsstaðnum í Filippinunum, at fara saman í kirkju ein sunnudag. Og tey vóru ikki færri enn 11, íroknað ein amerikanskur hjúnarfelagi.

Hesir 11 føroyingarnir virka undir ymiskum umstøðum. Summir eru har fast í Filipinunum. Hetta er galdandi fyrri Ragnar Niclasen og konuna. Til stuttleika kann verða nevnt at Ragnar hevur tað samband við línubátasøguna, sum vit hava aðra staðni í blaðnum, at hann er sonur Eivind Niclasen, sum var skipari á línubátinum "Vesturvón". Aðrir eru fyrri longri tíðarskeið. Hetta er galdandi fyrri Ólav Jøkladal og húski. Og aftur aðrir fyrri stytri tíðarskeið. Og er hetta galdandi fyrri tær ungu genturnar. Í summum før-um er talan um trúboðan. Í øðrum hjálpararbeiði, um tað ber til at skilja hesi bæði øki sundur.

Taka vit t.d. Lindu og Rannvá, so arbeiða tær triggjar mánaðir sum hjálparar fyrri Skandinavisk Børnemission, sum er væl kend í Føroyum. Seinast í samband við vitjanina av ukrainsku operasangarunum, sum vóru her í november fyrri at savna pening inn til skurðviðgerðina av Evu.

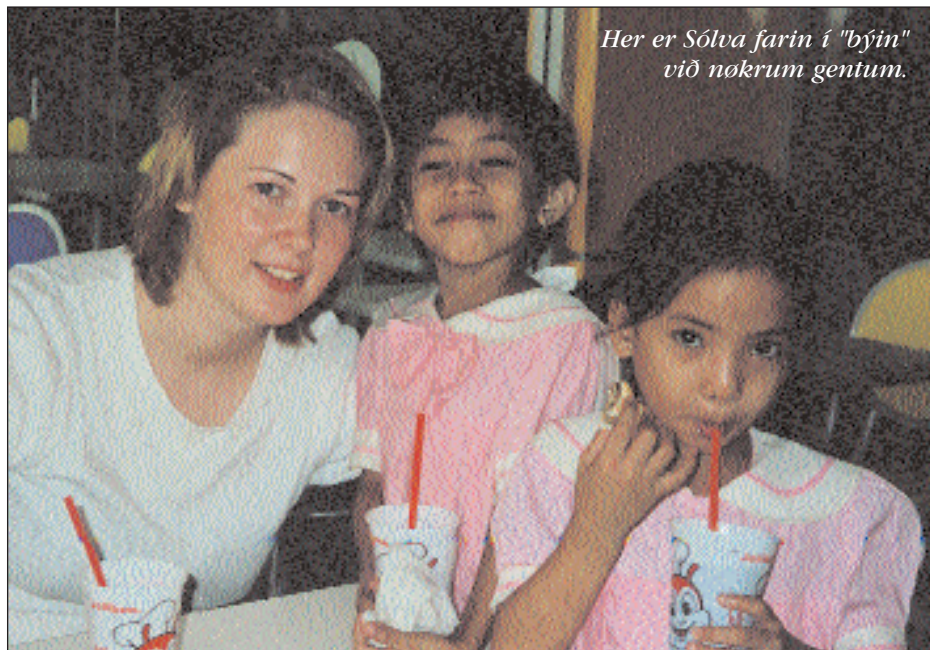

Her síggja vit føroysk kirkjufólk í Manila. Frá vinstru eru tey:

Ragnar Niclasen, Marita Jøkladal, Liz Niclasen, Linda Jacobsen, Ólavur Jøkladal, Lena Nybo Joensen, Maigunn Nattestad, Sólva Absalonsen, Ása Jøkladal. Frammanfyrri eru Eilin Poulsen og Rannvá Laksafoss, hvørs eftirnavn eisini sigur nakað um samband við fiskiskap og línubátar.

Men hendan barnamissionin hevur eisini eitt stórt arbeiði á Filippinunum. Her rekur missionin tvey barnaheim fyrri børnum, sum ongan góðan hava. Okkurt barn er enntá funnið í eini skrellispann. So føroysku genturnar koma rættiliga at sanna, hvussu gott tær hava tað heima í Føroyum. Árliga verða 60.000 børn hjálpt í Filippinunum umframt tey 200.000 sum verða hjálpt í Ukraina.

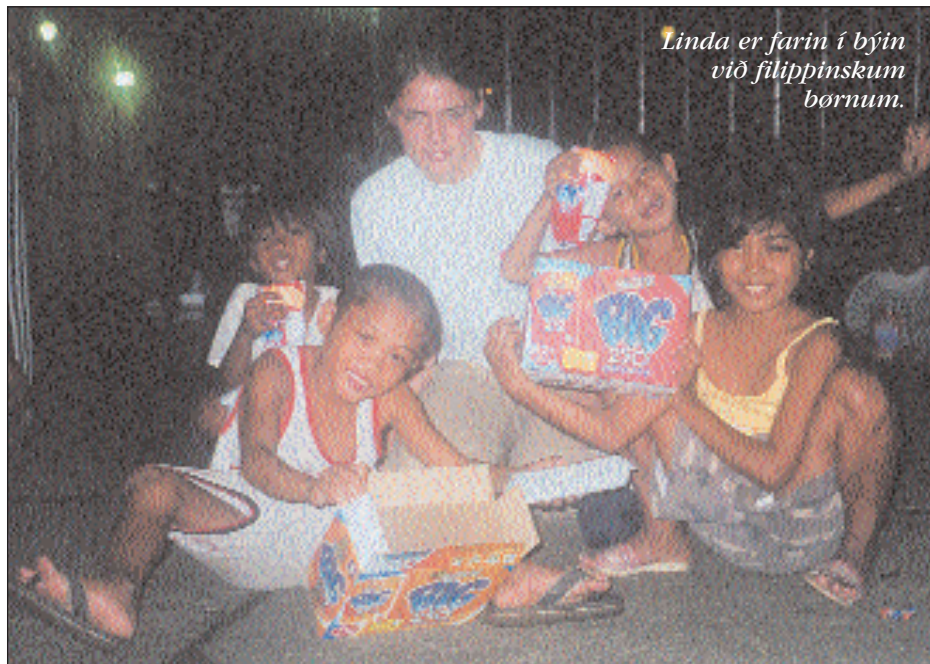
Vit koma seinni at hava frásøgn frá Filippinunum, men hesa ferð hava vit nakrar myndir av føroyingum á hesum fjara plássi.

Her er Sólva farin í "býin" við nøkrum gendum.

Rannvá við eini filippinskari vinkonu.

Linda er farin í býin við filippinskum børnum.